Nagyvárad, 1902. VIII. évfolyam. 101. szám. Csütörtök, május 1.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... 16 kor.
Negyedévre ... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ... 20 kor.
Negyedévre ... 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyedévre ... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apácza-utcza 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVARAD, április 30.

Az általános szavazati jog.

Egyik nagy franczia politikus mondotta, hogy az ország parlamentjének ha igazi népképviselet akar lenni, olyannak kell lennie, mint az illető ország földrajzi térképének. A mint a térkép ha hű, feltünteti a városok mellett a falvakat, a hegyek mellett a völgyeket, a folyamok mellett a patakokat, ugy a parlamentnek is fel kell tüntetnie, ha hű kifejezője akar lenni az országnak, a lakosság törekvéseit, a különféle politikai és közgazdasági irányokat a többség és kisebbség számaránya szerint.

Ez inditotta a politikusokat, államférfiakat és tudósokat arra, hogy eszközt keressenek, mely alkalmas legyen megalkotni az igazi népképviseletet.

Ezt az eszközt a legtöbb modern, parlamenti kormányformával biró államban az általános szavazati jogban vélték megtalálni, ez után törekedtek a népek s ennek alkalmas formáját keresték az államférfiak és tudósok.

A szélső radikális pártok, különösen a szocziálisták a teljes általános szavazati jog kivivását tették programmjuk alapdogmájává, mert ettől várták elveik győzelmét.

Francziaország, Angolország, Belgium és Németország csakhamar megnyitották az utat a legszegényebb néposztályok előtt is az érvényesülésre s kezdetben ugy látszott, hogy az általános szavazati jog a szocziálizmust juttatja diadalra. Németországban és Belgiumban hihetetlenül felszökött a szocziálista szavazatok száma s mindkét országban erős szocziálista párt alakult a parlamentben.

A további fejlődés azonban nem felelt meg a hozzá fűzött várakozásnak. Belgiumban a szocziálisták egyszerüen kiszoritották a liberálisokat, de a kormányon levő katholikus párt szavazatait nem csökkentették. Németországban a kezdetben rohamos haladás után szintén megakadt a szocziálizmus térfoglalása, megállitotta azt diadalmas utjában a kath. czentrumpárt és az agráriusok szervezkedése.

Igaz, hogy a belgiumi szocziálisták e miatt azt okolják, hogy terjeszkedésüknek akadálya az ugynevezett többes szavazati rendszer, mely szerint a kvalifikált embereknek s a 35 éven felül levő családos vagy törvényes gyermekkel biró özvegy s 5 frank adót fizető embereknek az általános szavazati jogon kivül még egy, legfeljebb két pótszavazatuk van, — de már Németországban ezt sem lehet okolni és még kevésbbé Francziaországban, a hol a most vasárnap végbement választások alkalmával a szocziálisták sulyos vereséget szenvedtek s nyomukban tért foglaltak a keresztény-szocziálisták, agráriusok és naczionálisták.

Annak a jele ez, hogy a forrongásban tisztulni, higgadni kezdenek az emberek s amint az első mámornak vége van kezdik belátni, hogy a vörös szocziálizmus ábrándjai üres, megvalósithatatlan utópiák, melyektől hasztalan várják boldogulásukat a népek és nemzetek és elfordulnak a hazátlan nemzetközi szocziáldemokráczia eszméitől és oda mennek, ahol nemzeti alapon, a jogos közgazdasági követelmények figyelembe vételével óhajtanak munkálni a haza üdvén és a népek boldogulásán.

Reánk köszöntött megint a vörös május. Másfél évtized óta nem a régi poetikusan szép hagyományos május elsejét köszönti ilyenkor a nép, hanem fejét felütötte a vörös május, a szocziálista ünnep.

A régi szép tavaszi népünnepek helyett szocziálista gyülések és tüntetések lesznek mindenfelé.

Jó lesz ha ezeken a gyüléseken megfontolás tárgyává teszik, hogy ime a szocziálista programmnak első alapdogmája, az általános szavazati jog, (melyben különben van jókora adag igazság is, ha olyan mérsékelt formában valósitják meg, mint p. Belgiumban) kezd csütörtököt mondani. A nép már nem engedi vakon vezettetni magát.

Jó lesz meggondolni, hogy a szocziálizmus elvei is csak akkor vezethetnek jóra, ha teljesitik először Isten és a haza iránti kötelességeiket.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 30.

Gróf *Apponyi* Albert elnök megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése és felolvasása után a ház harmadszori olvasásban is elfogadta kereskedelmi viszonyainknak Mexicoval való ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

A fügefa.

Irta: **Ouida.**

— Anyjuk, — szólt egy parasztember a feleségéhez — megyek leszedem azokat a fügéket; túlérettek lesznek majd, ha még tovább lógnak.

— Bizony, — szólt a felesége készséges beleegyezéssel, a mi asszonynál olyan kiváló tulajdonság.

Cesira, a feleség, tovább főzte az ő egyszerü főztjét. Reggeli nyolczra járt. A házban se nagy, se kis óra, ők mindig a nap állásáról tudták az időt. A nap már jó darabbal magasabbra hágott és a leves már forrt, és a kenyér már barnult, de a férj még mind nem jött vissza. Egy kissé később második fia, Oneiro, jött haza a munkából. Éhes volt; azután idősebbik fia, Alessio tért meg, majd a három leánya, a kik fenn jártak az erdőben tüzelő fáért. Mindnyájan éhesek voltak és sóvárogtak bablevesük után.

— Várnunk kell apára, — mondá Cesira. — Soká szedi a fügét.

— Megyek és elhivom, — szólt Oneiro, egy szép erőteljes, piros arczu, husz éves ifju, mintaképe egy fiatal Dávidnak.

— Jó lesz, eredj, — mondá Cesira. — Hátha feljebb ment a baraczkosba.

Oneiro alig volt távol néhány perczig, midőn borzasztó sikolyt hallottak, melyet egy pár még hangosabb, még iszonyubb követett. Kirohantak a házból és az udvarból fel a füvel benőtt domboldalon, merről a hangok jöttek. Féluton találkoztak az ifjuval: arcza fehér volt, szőke haja égnek állt, foga vaczogott. Nem birt egy értelmes szót kiejteni, csak jajgatott, jajgatott, jajgatott.

— Apa, — kiálták a többiek és elrohanva mellette futottak fel a hegyoldalon a szőlők közt oda, a hol a nagy fügefa állott. Cesira volt a legelső, a ki odaért. A fa alatt feküdt a férje, mint valami tuskó; egy mellette heverő ketté törött, rothadt ág elmondta, mi történt. Giovacchino a nyakát szegte. Midőn felemelték, csak ugy lógott a feje és egyik oldalról a másikra imbolygott, mint a holt csirkéé. Nehéz ember volt és vigyázatlanul rálépett a létrájáról egy ágra, mely nem birta el a terhét.

Ezen a napon kifutott, kárba veszett a leves. Senkisem evett abban a házban.

Eljött a község orvosa, megvizsgálta a törött csontokat és kijelentette, hogy ez az ember ugy meg van halva, mint a kő. Eljött a község plébánosa is, elvégezte a szokásos szertartásokat; nem maradt egyéb tenni való, mint megrendelni az asztalosnál a koporsót és értesiteni a sirásót.

Az est beállával mindezek a látogatók eltávoztak és a családot magára hagyták bánatával. Cesira kábultan feküdt egy altató szertől, melyet az orvos belékényszeritett. A leányok magukra vállalták, hogy felváltva őrzik őt és a holtat. Az ajtó mögött ültek, mert féltek a lepedővel letakart formátlan tetemtől.

Szőkehaju, nevetős, vig, erős leányok voltak. De jókedvük most elcsendesült, annak az iszonyu, mozdulatlan, kiteritett testnek a látásán. Törött nyakával ott feküdt a legjobb párnán, mindegyik orrlyukában egy-egy bazsilikum szállal. Ez órában a vidámság messze elkerülte ezt a családot.

BOROS I. **órás és ékszerész** ajánlja dús választéku raktárát a n. é. közönség szives figyelmébe a hol is mindennemü arany és ezüst ékszerek, különféle zsebórák és a legváltozatosabb kivitelü inga-órák a legjutányosabb árak mellett szolgáltatnak ki. Ugyancsak minden-e szakba vágó javitások a legolcsóbb árak ellenében eszközöltetnek.
A tisztelt vevőközönség becses pártfogását kéri mély tisztelettel **BOROS I. órás és ékszerész.**

Ezután a közösügyi kiadásokhoz való hozzájárulás arányának megállapitása czéljából kiküldendő országos bizottság képviselőházi tiz tagjának és a közös ügyek tárgyalására hivatott országos bizottság képviselőházi negyven rendes és tiz póttagjának megválasztása következett.

Kossuth Ferencz pártja nevében kijelenti, hogy miután a párt hagyományos szokásához hiven a delegáczióban részt nem vesz, a szavazásban sem kiván részt venni, (Helyeslés a szélsőbalon).

Nessi Pál: Minek is az? Csak komédia!

Következik a szavazás.

A névsort gróf *Eszterházy* Kálmán olzassa,

Szavazás után

a honvédelmi tárcza

tárgyalása következett.

Wilczek Frigyes gróf: Pártja nevében a katonai szolgálat idejének leszállitását követeli. Legyen a közösöknél is két esztendei szolgálat, mint a honvédeknél. (Helyeslés a balon). Ez esetben a tartalékosok illetve a honvédség létszáma emelkednék és jelentékenyen enyhitené az ország terhét. (Ugy van! Ugy van! a néppárton).

Ha a kivándorlásról elismerjük a munkaerő elvonását, el kell ösmernünk a katonai szolgálatot illetőleg is. Amde a kivándorlásnál, az itthon maradottakat mégis segiti a kiutazott, de azt még nem hallotta, hogy a három évi katonáskodás alatt valaki segitette volna a családját.

A katonai kiképzést illetőleg sincsen megelégedve. A hadügyi szállitásokról szólva, nem tartja helyesnek, hogy az egyes dolgokat nagyvállalkozókkal szereztessék be, hanem kisgazdáktól és kisiparosoktól, mely által az osztályt felemelnénk. A honvédség vallásosságával meg van elégedve, a katonai biráskodásról már az igazságügyi tárczánál kifejtette véleményét.

A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton).

Nessi Pál: A katonai biráskodás reformját sürgeti. Felolvassa erre nézve Neumann képviselő beszédét, melyet erre vonatkozólag az igazságügyi tárcza tárgyalásánál mondott. Ezt ő minden tekintetben a magáévá teszi, csak valósitsa meg azokat a miniszter. Széll Kálmán tegnapi válaszát nem veszi tudomásul, mert az a levél, melyet ő Felsége a táborszernagyhoz intézett, alkotmányellenes. (Ugy van! a szélsőbalon).

O a miniszteri székben nem táborszernagyot óhajt, hanem alkotmányos minisztert. Ha ez a levél csak privát jellegü volt, miért került a hivatalos lapba? Ez nem egyébb, mint alkotmányos érzelmeinknek arczulcsapása. (Ugy van! a szélsőbalon.) A multkor a kezébe akadt a honvédség sematizmusa. Csodálkozva látta annak első lapján, hogy legfelsőbb hadur. O ilyet közjogilag nem ösmer. Osmeri az alkotmányos magyar királyt, de nem a legfelsőbb hadurat. (Helyeslés a szélsőbalon). A közös hadseregről szólva, azt a legveszedelmesebb germanizáló elemnek tartja az országban. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon). A Ludovika Akadémiában hetenként kétszer a szolgálat és oktatás is német. Deák Ferencz a Ludovikáról irva, mily más eszméket vallott, mint a tuloldal, a többség vall most, mily messze van a jelenlegi kormánypárt Deák szellemétől. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon). A honvédség a közös hadsereg mellett háttérbe szorul. A magyar katonaság a magyar szellemtől idegen és a nemzet nem bizonyos a felől, hogy az ő pénzén fenntartott haderő nem fog-e ellene felhasználtatni.

A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon).

A kétféle javulás.

Rákosi Viktor: (Halljuk! Halljuk!) T. Ház! Mindenekelőtt örömömet fejezem ki a felett, hogy a t. honvédelmi miniszter ur teljesen felgyógyult és igy a maródiak közül a kombattáns állományba lépett. Kivánom, hogy sohse legyen ilyen affére, melyben mégis csak kapott egy vágást, melyet nem adhatott vissza. (Derültség).

Mig beteg volt a miniszter, mint udvarias emberek lábujjhegyen jártunk, de most, hogy már egészséges, a sarkunkra állunk ismét. Betegsége alatt örömmel töltötte el a lapoknak ama hirei, még a kormánypárti lapoké is, hogy a miniszter a javulás utjára lépett. Amde a beterjesztett budget azt mutatja, hogy fájdalom nem lépett javulás utjára. (Derültség.)

A honvédelmi minisztert 2 szempontból lehet megbirálni és tetteit helyeselni: osztrák és magyar szempontból. Azt hiszi, hogy meghasonlott lélek, mert ő benne a honvédelmi miniszter folyton haptákban áll a táborszernagy előtt. (Derültség.) Es mikor a miniszter szeretne tenni valamit, a táborszernagy mindig ellentmond. Neki pedig lehetne odafönn szókimondó szerepet játszani s a nemzet óhajait tolmácsolni Bécsben, mert ugy látszik, hogy ő ott megengedheti magának azt, hogy megmondja az igazságot. A honvédelmi miniszter szintén hozzájárult ahhoz, hogy az 1867-iki törvényből a mi alkotmányunk eltüntettessék.

Mert nekünk ott meg van a jogunk az önálló magyar hadsereghez. Neki meg kellene magyarázni Bécsben, hogy a dynasztia se német, se szláv császár nem lehet. Ebből az következik a magyar nemzetre kellene basirozni hatalmát, mely se nem german, se nem szláv.

Es amikor mi soviniszta magyar politikát csinálunk, tulajdonképen dynasztikus politikát követünk.

Ebből a szempontból 67 óta már gyönyörüséges magyar hadsereget lehetett volna fejleszteni, e helyett azonban tüzzel, vassal germanizálnak. (Ugy van! Ugy van!) Világtörténeti curiósitás és csak nálunk történik, hogy egy nemzet a dynasztia kedvéért tanuljon németül, holott mindenütt a dynastia tanulta meg a nemzet nyelvét. Pedig hiába erőszakoskodnak, a közös hadsereget nem lesznek képesek fönntartani, megbuktatják azokat a viszonyok, melyek Ausztriában vannak. Olyan hadseregért, mely a mi hazánkat, királyunkat, zászlónkat, nyelvünket védi, mindenre kész lennénk, egy idegen hadseregre azonban egy krt sem adunk. (Helyeslés a szélsőbalon.) A delegáczió komikusan hat reá.

Krasznay: Automata parlament!

Rákosi: A delegáczió 25 év alatt semmit sem tett a mi érdekünkben, a közös miniszterek azt teszik, ami nekik tetszik. Az ott levő ellenzék csak talmi, mint a hadgyakorlatoknál s üres patronokkal lövöldöz. Pulszky halála után legnagyobb tekintély most ott *Münnich* Aurél, ki egy megforditott gárdához hasonlit: sohse hal meg, de mindig megadja magát a kormánynak. (Zajos derültség.)

Arról nem is beszél, hogy a tengerészeti albizottság minő svájczi admirálisokból áll. Ilyen delegácziók mellett elköltnek 125 milliót hadihajókra.

Széll: Ezt nem tették!

Rákosi: 16 hadihajót adnak nekünk, ez kerül 115 millióba.

Széll: Egy szó sem igaz.

Felkiáltások szélsőbalról: Bár ugy volna!

A kibicz.

Rákosi: Fenntartja állitásait. Csak nem azért történik ez, hogy Kinában 1 □ m. tért foglaljunk? S mit nyerünk vele? Legfeljebb czopfokat importálhatunk. Ez az üzlet nem fog sikerülni.

A hármasszövetséggel ugy vagyunk, mikor szegény ember uri társaságba keveredik. Olaszország tönkre ment már, most rajtunk a sor. Mi a 3-as szövetségben ép oly szerepet játszunk, mint Goluchovszky a Zsokéklubban. Es mikor a mi érdekeinkről van szó, Golu-

---

Oneiro és Alessio a konyhában ültek és most először szegték meg böjtjüket egy darab kukoriczakenyérrel egy kevés vizes borral; a teritetlen eperfaasztalon egy petroleumlámpás világitott kettőjük közt.

Oniero ott ülőhelyében aludt el, de Alessio tökéletesen ébren maradt, felbámulva a csillagos égboltra, vagyis inkább arra, a mi látható volt belőle apja szobájának ósdi, csucsives ablakából.

A mint oda támaszkodott az ablakhoz, láthatta a füves magaslaton, a lombozatnak szép tömegét, a fák fényes zöld leveleit; a mint tündököltek az erős holdfényben.

Ismerte ennek a vidéknek azt a szokását, hogy mint bünöst végezték ki azt a fát, a mely egy férfi, asszony vagy gyermek halálát okozta. De ő jó sokat gondolkozott és egy keveset olvasott is; olvasott mindent, a mit megszerezhetett, és lenézte az ilyen babonát.

A mint a reggel megjött, betették szegény Giovacchinot az ő fenyőfakoporsójába és fiai és szomszédjai válluk on vitték fel a meredek hegyoldalon a templomba, mely három mértföldnyire volt az erdők közt. A fáklyák, melyeket a gyászolók vittek, ragyogva és élénken lobogtak a hüvös, szürke, kora reggeli világitásban.

Ott hagyták őt a halottas kápolnában, mely csak egy kutyaólhoz hasonló keskeny kőkunyhó volt. A temetés csak este volt lehetséges, mert a pap távol volt ezen a napon.

A szomszédok hazamentek velük és ettek és ittak, a mennyi csak beléjük fért, mig a leányok kiszolgálták őket és az özvegy az emeleten maradt, még mindig kábultan a bánattól és az orvos álomszerének utóhatásától. Miután elmentek a gyászoló vendégek, kissé támolyogva utjukban hazafelé, Oneiro, ki szintén fel volt hevülve és izgatva a velük való ivástól, bement a szinbe és kijött onnan két baltával. Egyet magánál tartott, a másikat odanyujtotta Alessionak.

— Most menjünk, öljük meg a gyilkost, — mondá. — Nagyon sokáig élt.

Alessio nem vette át a baltát.

— Te a fát gondolod? — kérdezé.

— Természetesen a fát gondolom, — felelt rá Oneiro. Azok az emberek szemrehányást tettek nekem, a miért még mindig áll az a gyilkos fa.

— Nem kell azzal törődni, a mit beszélnek — szólt Alessio megvetéssel. — Azok bolondok.

— Nem nagyobb bolondok mint te, — viszonzá Oneiro gorombán. — Azt hiszik, nincs meg bennünk a kellő tisztelet apánk iránt, hogy még mindig ott hagyjuk azt a fát. Riccardo azt mondta: »Vért izlelt és istentelenség tőletek, hogy talpon hagyjátok. A fa olyan, akár a bika: ha egyszer embert gyilkolt, tovább gyilkol; kell neki a vér!« Ezt mondta Riccardo és ő okos és bölcs ember.

Alessio növekendő megvetéssei nézett reá.

— A bor beszél belőled, — szólt röviden, kivette a baltát öcscse kezéből és odatuszkolta egy padhoz.

— Aludd ki magad, — szólt megvetéssel.

Őt az ital sohasem csábitotta és nagy volt türelmetlensége azok iránt, a kik nem tudtak annak ellenállani. Öcscse sem ivott valami gyakran, nem is szeretett inni, de egyszermáskor, ha alkalom kinálkozott: temetésnél, esküvőnél, ünnepnapon vagy húcsukor látták őt kipirult arczczal és ingadozó lábakkal; de ilyenkor apja és anyja is kiméletlenül megdorgálták és Alessio sajnálattal és megvetéssel tekintett reá.

Zajtalanul nyitott be anyja szobájába, megnézni, hogyan van. Ágyon kivül volt és ott ült sötéten és mozdulatlanul, mialatt az egyik leánya fonogatott mellette; a másik kettő a mezőre ment. Még mindig nem tért egészen magához; csontos barna kezei össze voltak fonva térdein, feje lehanyatlott a mellére.

— Mindennek vége már Lessi? — kérdé, kissé akadozva, mintha nyelve nem igen tudná még követni agyának parancsát.

— Nem, anyám; várnunk kell estig a papra.

— Ajh, ajh! — nyögte. — A fa persze már lenn van — mi?

— Nem, anyám.

— Menjetek, vágjátok ki. Hol van Oneiro?

— Fáradt volt és elaludt. Miért akarod azt a fát kivágatni, anyám?

chovszkynak is azt mondják, mint a gibicznek. (Zajos derültség.)

Mi ugy a honvédségre, mint a közös hadseregre többet költünk, mint az osztrákok. Hát micsoda arány ez? Es mikor jó magyar városokban, mint H.-Böszörményben, Debreczenben pótadó kivetéssel kaszárnyát épitnek, még csak magyar felirást sem alkalmaznak.

Nessi: Hát ez nem szégyen és gyalázat?

Rákosi: A költségvetést nem fogadja el, mert akkor midőn számos más országos bajt orvosolni kell, mikor a pénzre a gazdaságnak, iparnak és kereskedelemnek van szüksége, a nép nyomorog, akkor ágyukra költeni nem szabad. (Zajos helyeslés, éljenzés és taps a szélsőbalon. A szónokot számosan üdvözlik.)

Münnich Aurél: Rákosi beszéde nagyon sok humorral volt füszerezve.

Közbekiáltások a szélsőbalon: Es tele igazsággal.

Münnich: Azonban megjegyzésére válaszolnom kell. Hát én igenis megadom magam a kormánynak, ahol meggyőződésem diktálja, hogy ez igy lesz jó.

Felemliti, hogy a nemzetnek nem szabad hálátlannak lenni. Fejérvárynak a honvédség létesitése körül hervadhatatlan érdemei vannak. Nessi képviselőnek nincs igaza midőn azt állitja, hogy az országot becsapják és Rákosi Viktornak megjegyzem, hogy ő nyugodtan megszavazhatja a költségvetést. En részemről a költségvetést elfogadom.

Rákosi Viktor: En rövid vonásokban ismertettem Münnich Aurél katonai müködését. Ugy látom, hogy ő egy kissé érzékenykedett és evégből Münnich Aurél ur photographiáját dokumentummal fogom bizonyitani. Münnich ur egyik beszédében azt mondotta, én bizom a kormányban és bizni fogok a jövendő kormányban. (Derültség). Tehát Münnich ur a kormányon levő többségnek már eleve is bizalmat szavazott. (Helyeslés.)

Münnich Aurél rövid viszonválaszában gyengiteni iparkodott Rákosi állitásait.

Öt percz szünet.

Szünet után

Kubik Béla örül, hogy megtagadta Münnich azt, hogy a honvédség a hadseregnek csak kiegészitő része. Nemzeti szempontból azonban kioktatást nem fogad el. A honvédség tisztjei Bécsbe járnak tanulni, még az élelmezést is. Ilyen intézmény iránt ő nem lelkesedhetik. A költségvetést nem fogadja el.

Fejérváry Géza báró: Bizonyitja, hogy a honvédségben magyar szellem van. Nessi, a Kossuth-párt legelevenebb tagja, aki honvédtiszt, tegye szivére kezét és vallja be, nem magyar szellem uralkodik-e?

Tóth János ezt nem tudhatj , mert ő a közös hadseregben szolgált, s ez iránt viseltetik előszeretettel. (Derültség). Tóth kifogásai csak a véderő összességére vonatkozhatik. Nincs kifogása, hogy a *nagy kereten belül* a katona szeresse hazáját, a magyar Magyarországot, a cseh Csehországot. (Mozgás a szélsőbalon.)

Kiáltások: Egy sorba helyezi?

Fejérváry: Magyarországot először emlitettem. Hiába tagadják, Csehország mégis csak létezik. Tehát: a katona szeresse hazáját s királyát s legyen hü katona.

Fejérváry. Ne izgassák az ifjuságot a német nyelv ellen. Hiszen *Nessi* is csak izgat a német nyelv ellen, de maga nagyon jól beszél németül.

Nessi. Egy hangot sem!

Fejérváry. Azt értem, ha a hortobágyi kanász nem akar és nem tud németül beszélni, de hogy müvelt emberek, s pláne országgyülési képviselők ne tudjanak, ezt nem értem. (Nagy zaj szélsőbalon).

Rátkay: Nem vagyunk oda át, — ilyen hangon nem szabad itt beszélni!

Rákosi: Hát miért gyülölik a Götterhaltét!?

Rátkay: Mert magyar ember fülét sérti a dallama.

Fejérváry: *Hiszen ez a legszebb melódia a világon*! (Viharos derültség.) Végül ajánlja a költségvetés elfogadását. (Eljenzés jobbról! Zajos hoch a szélsőbalon.)

Azután *Tóth* János beszélt a költségvetés elfogadása ellen.

Fejérváry válasza után ülésnek 3 órakor vége.

Drámapályázatunk fiaskója.

— A Szigligeti-Társaság ülése. —

A mint sejteni lehetett előre, a Szigligeti-Társaság drámapályázata meddő maradt.

Azaz mégsem; volt valami eredménye a pályázatnak: egy gyönyörü, magas irodalmi szinvonalon álló kritika, a melyet dr. *Imrik* Péter táblabiró irt. Olyan helyes volt minden megjegyzése, olyan kitünő humor nyilatkozott meg a birálatban, olyan magas esztetikai képzettségről és nemes izlésről tett tanuságot a kritika, hogy *Hlatky* Endre egész önkénytelenül kiáltott fel:

— Adjuk *neki* a pályadijat!

Eredménye volt a pályázatnak az a sok derült percz is, melyet a kritika felolvasása a hallgatóságnak szerzett. Ilyen élvezetes választmányi ülése ritkán volt a társaságnak. Persze, azt nem kutatta senki, hogy mig a biráló bizottság véleménye kialakult, 27 dráma átolvasása alatt élveztek-e ők is?

Az öngyilkosok, gyilkosok seregei; Árpád szelleme paroláz Rákóczyval, a ki erre kijelenti: »Törjön ki a nyelved tengelye!«; egy görögkeleti ritusu hárem; a margittai választás; hid Konstantinápoly és Azsia közt; átöröklés, párbaj és törvényparagrafusok kacagtató zagyvalékban törtek elő a darabokból, eget, azaz hogy pályadijat kérve. Jött azonban dr. Imrik Péter birálata — s ma 26 szép álommal kevesebb van, de több van egy jó kritikával.

Hanem azért, ha még egyszer kitüzik a pályadijat — és ettől nem kell a társaságnak visszarettennie — inkább szeretnének a szép kritika mellé szép darabokat is olvasni.

A választmányi ülés.

Tudósitónk a gyülésről következőkben számol be: A gyülést a Gazdasági és Iparbank helyiségében tartották meg.

Jelen voltak: Rádl Ödön elnök, dr. Imrik Péter, dr. Szombathy István, dr. Bodor Károly, Láng József, Böszörményi Géza, Vinkler Lajos, Sas Ede, Hlatky Endre, dr. Adorján Armin, dr. Gyémánt Jenő.

Tisza Kálmán emlékezete.

Ülés elején *Rádl* Ödön megható szavakkal jelenti be, hogy *Tisza* Kálmán, a társulat nagynevü alapitó tagja az utolsó ülés óta elhunyt. A Szigligeti-társaság az elhunytban nagy pártolóját vesztette el, a kinek a társulathoz való szives viszonya legcsattanósabb czáfolata annak, mintha Tisza Kálmán az irodalom iránt nem viseltetett volna érdeklődéssel. A társulat Tisza Kálmán halála fölött érzett gyászának jegyzőkönyvileg ad kifejezést, *Tisza* Kálmán emlékét jegyzőkönyvében megörökiti s a családhoz részvétiratot intéz.

Kis levélkék.

Jött egy levél Pozsonyból; egy ur hevesen érdeklődik a drámapályázat sorsa iránt s kéri, hogy őt az eredményről értesitsék; persze, ez a kis levél is a többiek sorsára: az irattárba került.

Salgó F. László ur a Társaság tagja óhajtana lenni s elősorolja erre való hivatott-

---

— Nem szabad élni annak a fának, a mely embert ölt.

Alessio hallgatott. Habozott, nem akarta mondani, hogy apját a saját vigyázatlansága ölte meg.

— Nem szabad élni annak a fának, a mely embert ölt, — ismétlé az anyja makacsul. — Eredj és vágd ki.

Alessio még mindig hallgatott.

— Ha ott hagynánk, — mondá fonogató huga, az egész vidék szégyene lennénk.

— Nemcsak az, — szólt Cesira, fáradt agyának hirtelen felélénkülésével. Ha mi annyira meg tudnánk feledkezni kötelességünkről, minden élő lény a környéken eljönne és elvégezné helyettünk a mi kötelességünket.

— Bizonyára megtennék, anyus, — szólt a leány.

Alessio még mindig nem beszélt. Mit is használna a beszéde?

— Miért vagy olyan néma, Lessi? — kérdé a huga. — Te sem gondolkozhatol erről másképen, ugy-e?

— Apa szerette azt a fát, — felelt Alessio halkan, némi habozás után.

— Annál feketébb a büne, hogy agyonverte, — mondá az anyja vadul. — Az apa ültette. Meg kell büntetni, Lessi. Azt akarom, hogy szét legyen darabolva tüzelésre még a temetés előtt.

— Tele van gyümölcscsel, édes anyám, — kérlelte Alessio.

— Vesd oda a gyümölcsét a disznóknak, — mondá az anyja — és vágd el a törzsét a tüzhely, a galyakat a kályha számára. Azt akarod, hogy kétszer szóljak? Nem vagy a fiam. Hivd be Oneirót.

— Hagyd Oneirót pihenni, majd megyek én, anyám, — felelé Alessio.

Miért is kell megölni azt a fát? tünődék magában. Hiszen ártatlan.

Egészen egyedül állt ezzel a véleményével, és szerény természetü lévén, bizalma sem volt önmagában.

Baltája használatlan hevert ott lábainál a fűben, nem birta magát rászánni, hogy felemelje a fa ellen. Annyi emléke volt, a mely hozzá füződött: mikor anyja, mint piczi gyermeket feltartotta a karjaiban, hogy leszakitsa az első érett fügét róla: midőn ott aludt barátságos árnyékában forró nyári délutánokon, a helyett, hogy felment volna meleg szobájába az eresz alatt; itt a tövében olvasta először Leopardi költeményeinek rongyos, hiányos példányát; itt látta egyszer, a mint két sárga rigó csipkedte a gyümölcsöt és visszafojtott lélekzettel gyönyörködött szépségükben a helyett hogy követ dobott volna reájuk, mint a hogy öcscse és hugai tették volna; egyszer meg, hogy ott aludt délben az árnyékában, egy kis ág csett le reá a lombok közül és jókor ébresztette fel, hogy meglásson maga mellett a fűben egy kigyót és meneküljön tőle. Mindig is azt képzelte, hogy annak a fának köszönheti életét.

— Te lusta semmirekellő! Ennyi idő alatt se vághattad ki azt a fát? — kiálta Oneiro és volt hangjában már valami a gazda tekintélyéből.

Alessio összerezzent és föltekintett; a nap lassan hajlott nyugat felé és rózsaszinü fénye bevilágitotta a baromistállók fehérre meszelt falait.

Oneiro kezében ott volt a balta és a kötélcsomag. Mámorát kialudta, de arcza még mindig vörös volt, szemei nagyon haragosak és haja és ruhája rendetlenségben. Még mindig az a gondolat uralkodott rajta, hogy meg fog nősülni és ő lesz a ház feje. Ez a tudat jobban megrészegitette mint az uj bor.

— Végezzünk már evvel a dologgal, — mondá haragosan. — Azóta félig már meg is tehetted volna. Miért nem tetted?

A parancsoló elbizakodottság Oneiro hangjában boszantotta Alessiót. Csak egy év különbség volt köztük, de mégis csak ő az idősebbik, habár az ő sorsa volt, akarata ellen is, elmenni katonának.

— Még nem te vagy itt az ur, — mondá. — Beszélj tisztességesen. Még most anya van mindkettőnk fölött.

— Kelj fel! — szólt Oneiro. — Te menj hátra, én meg itt maradok.

Alessio meg sem mozdult. Nézte a fát. Egy könnyü szellő, mely ebben a perczben keletkezett, elsuhant fölötte és az olyan volt, mintha összes levelei megremegnének.

ságát tanusító különös képességeit; általános derültséget keltett, mikor a »Magyar Figaro« munkatársának vallotta magát.

Számvizsgálói jelentés.

A mult évi zárszámadást következőleg állitották össze:

Bevétel	4627 kor.	58 fill.
Kiadás	1501 »	80 »
Egyenleg	3125 kor.	78 fill.,

mely összeg különféle bankokban van elhelyezve.

A jövő évre a költségelőirányzat következőleg szól:

Bevétel	7487·78
Kiadás	4328·43
Egyenleg	3159·35

A számadásokat egyhangulag elfogadták.

Az évkönyv kiadása.

Tekintettel arra, hogy a társaság ez év októberében fennállásának tizedik évfordulóját fogja megülni, elhatározták, hogy az évkönyv harmadik kötetjét még ez évben kiadják. *Bodor* Károly főtitkár mellé társszerkesztőnek megválasztatott *Láng* József.

A közgyülés idejét **május 25-re** d. e. 10 órára tüzték ki. Tárgysorozat:

1. Főtitkári jelentés.
2. a számvizsgáló bizottság jelentése;
3. költségelőirányzat;
4. a drámapályázat eredményének kihirdetése és a választmány határozata;
5. inditványok.

A drámapályázat.

Elnök előterjeszti a drámapályázat eredményéről szóló jelentést, a melyet a bizottság megbizásából dr. *Imrik* Péter szerkesztett.

Beérkezett 27 pályamű, a melyek közül egy, *A falu szája* időközben visszavonatott s igy maradt 26. Ezeket 3 csoportba sorozták; az első csoportba tartoznak azok, a melyek szerzőinek fogalma sincs az irodalomról; a másodikba azok, a melyek irói láttak már szindarabot, de nem tudtak arra a magaslatra emelkedni, hogy darabjaik előadhatók is legyenek; a harmadik csoportbeli darabokban még több tehetség nyilvánul, de az abszolut irodalmi becset ezek sem érik el.

A kritikát vasárnapi számunkban egész terjedelmében közölni fogjuk. Most csak a következőkben adjuk kivonatosan az egyes darabok fölött nyilvánitott véleményt:

I. csoport.

1. *Csempészkapitány.* Nevezetessége, hogy eredeti dalok is vannak benne: meséje Tatár Pétert kelti fel sirjából.

2. *Ochtum és Csanád*: Rossz jambusokba szedett gyarló próza.

3. *Egy álom emléke.* Irodalmi zöldség, sületlenség, erkölcstelenség, fejetetejére állitott molállal.

4. *Garamvár ura.* Szerepel benne egy ur, a ki a konstantinápolyi hidat épitette. Bámulatosan naiv.

5. *Ismér meséje.* Borzalmas mese, minden büntettel, ami az élet és vagyon ellen a btk. szerint csak elkövethető. Van benne egy ur, a ki szerelmi bánatában rablóbandát szervez, ehhez hasonló a többi szereplő is.

6. *A lélek nyomorultjai.* Végeredménye, hogy bizonyos boldogtalan szerelmesek *lélekben* tovább élhetnek együtt.

7. *Csarnóháza.* Elég belőle a következő néhány szemelvény.

Az elszálló jaj a gyönyör hurját pengeti állati lelkünkbe.

Szerdán Beszterczén 6000 keresztényt öltek le a hentesek.

Törjön ki a nyelved tengelye, mely leányomhoz merészen emelkedik!

8. *A két jóbarát.* Mellékelve két 10 filléres bélyeg és egy bocsánat-kérés, a miért a szerző kezdő. A bélyegeket kezdő átveheti, egyébb értékes ugy sincs a darabban.

9. *Az utolsó Bebek.* 10. *A király szerelme.* Pornograf munka, mely lefőzi a franczia irodalom legrondább termékeit.

11. *Ki a legény?* Három egy felvonásos, egyik rosszabb, mint a másik. Mind kitaposott uton jár.

II. csoport.

12. *Politikai hullámok.* A margittai választás adhatta rá az impulzust; a főispán ott felejt egy levelet, ebből keletkezik egy bámulatos história, a melylyel fölösleges bővebben foglalkozni. Jó alakja *Andor* Dezső hirlapiró, később képviselő.

13. *Kommandóra.* Zengő Atilla huszárezredes kommandiroz benne, de rosszul. Egyébként gyakorlott tollra vall.

14. *Lendvay százados.* Van benne egy Sári, a ki sokat szeret, mégis hü marad egyhez: Lendvayhoz; két párbaj, sok ölés, unalmas dialógok, lapos nyelv, közönséges krónika. Szinpadi utasitás egy párbajhoz: *A dragonyostiszt füle földre hull.*

15. *Lenke.* Amerikai párbaj, kétévi lejárattal: Indokolatlan mese.

16. *Walter lovag.* Rossz jambusokban unalmas história.

17. *A próba.* A czélzatban van költői véna.

18. *Unokatestvérek.* Báthory Zsigmond históriája a tele nyakazással, a melyekre kár volt a jó jambusokat pazarolni.

19. *Mátyás király deákja.* Lapos mese, silány dialogok, rengeteg latin idézettel.

III. csoport.

20. *Megölt lelkek.* Van benne drámai bonyolitás, de a megoldás nem sikerül. A fonal helyesen van megválasztva, élénk dialogok is vannak benne, de az alap rossz.

21. *Egész emberek.* Agrár-dráma, a melyben egy termést kétszer is eladnak. Az egész emberek egészen képtelenek, egészen rosszak s egészen öngyilkosok. Erőltetett, sablonos dolog.

22. *Fény, a mely sötétit.* Ebben is van elmaradhatatlan öngyilkosság, épp oly ok nélkül, mint az előbbiben. Nincs benne igazi életigazság, pedig ez volna a darabnak jeligéje is. Szellemes dialogok.

23. *A mult.* Irodalmi szinvonalon álló nyelvezetével egyike a pályázat legjobban megirt darabjainak. Az átörökléssel is foglalkozik. Jól kezdődik, de rossz a megoldás.

24. *Bálványok.* Modern életből van véve, egyike a legjobb daraboknak. A problémát feladja, de nem oldja meg; van benne a sok reminiszczenczie mellett sok jó humor is.

25. *Elhagyott boldogság.* Szintén modern tárgyu dolog, mely némileg Brieux hatása alatt áll. Ügyvéd szerzőre vall, mert az ügyvéd alakja van legjobban megirva. Megoldása rossz, a mi kár, mert ügyes darab volna.

26. *Fegyver nélkül.* Virágos, költői nyelvezet, egészséges komikum, igazi humor, a melyekkel azonban nem tart lépést a belső concepczió. Szerzőül *Somló* Sándorra gyanakszanak, a mit a romantikus keret miatt sejtenek.

A biráló bizottság egy abszolut becsü darabot sem találván, a dij kiadását nem javasolja. A választmány a jelentést elfogadta és dr. Imrik Péternek, a kitünő jelentés irójának köszönetet szavaz.

Sándorfy sirja.

Hlatky Endre ezzel kapcsolatosan inditványt tesz arra vonatkozólag, hogy a társaság *Sándorfy* Józsefnek, a magyar szinészet első mecenásai és igazgatói egyikének az ősi temetőben düledező sirját tönkremenni ne hagyja.

Rádl Odön az inditványt köszönettel veszi és a választmány hozzájárulásával gondoskodni fog a sir épen tartásáról.

Ezzel a gyülés fél 7-kor véget ért.

— Az ördögbe is, nem hallod? — kiáltá öcscse mérgesen, hogy első parancsát semmibe sem vették. Most maga szökött fel a törzsre és megerősitette a kötelet. Előbb az egyik, majd a másik oldalon szorosan csomózta össze és lógatta embermagasságban összefont végeit. Azután megint visszaugrott a gyepre és szidta a fát és csufnevekkel illette, mintha füle lett volna, hallani ezeket a sértéseket.

Alessio, kinek szemei a fára voltak függesztve, még mindig nem mozdult.

De midőn öcscse lehajolt és felvette baltáját és feje fölött megforgatva rávágott a fára és az első sebet ejtette rajta: egy hirtelen rángás, mint a villámos áram futott végig a legény erein. Talpra ugrott, haja repült, szemei villogtak, olajbarna arczbőre fakóvá vált; hátát odatámasztva a törzshöz, ott állott a fa és a felemelt balta közt.

— Eredj innen, Oneiro! — orditá. — Nem fogsz hozzányulni, a mig én élek.

— Eredj az utamból, te őrült! — orditá Oneiro. Tán te vagy itt a fő, mi? Menj és huzd meg a kötelet, mint a hogy dukál. Eredj onnan!

De Alessio nem engedelmeskedett. Mintha csak nem is hallott volna. Oda támasztotta vállait a fához és arcza sötét és elszánt volt.

— Nem fogod bántani, a mig én a földön vagyok, — sziszegte a fogai közt. Artatlan ez a fa! Nem fogod bántani.

— Eredj onnan, — rivalgott rá Oneiro nagy dühében. — Ti szentek, adjatok nekem türelmet!

— Nem fogsz hozzá nyulni, azt mondom, — kiáltá Alessio és mereven nézett az öcscse szeme közzé. — Nem fogsz! Tedd le azt a baltát!

Oneiro egy átokkal ujból megforgatta feje fölött aczél baltáját és emberfölötti erővel odavágta a fához. De az nem a törzset ütötte meg, hanem a bátyja torkát. Félig keresztül metszette a karcsu ifju sima nyakát és a nagy ütőér vére magas, piros ivben szökkent ki. Alessio teste megingott és előre bukott, arczczal lefelé, a virágok közé.

Oneiro egy sikolylyal eldobta magától a baltát és lelkén Kain átkának terhével futott el.

Alessiót egyik leánytestvére ott találta meg kiterítve a pázsiton biborpiros vértócsában.

Oneiróról soha többé nem hallottak semmit.

Anyjuk, a fájdalomtól őrülten összehivta mind a szomszédait és átkokat orditva, tüzzelvassal tépték ki a fügefát tövestül, és elégették legmélyebb gyökereit; nem maradt utána egyéb, mint egy mély megszenesedett gödör ott a megperzselt füben és egy pár halom fahamu.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Május 1. Orvosok szakülése d. u. 5 órakor.
Május 11. A biharmegyei Casinó évi közgyülése d. u. 4 órakor.
Május 11. Hangverseny a Fekete Sasban d. u 5 órakor.
Május 27. Katholikus majális.
Május 25. Szigligeti-társaság közgyülése a városházán d. e. 10 órakor.

---

* **Május 1-én.** A virágzás tetőpontja, a tavasz dereka, a legszebb hónap ma köszöntött be. Mindenfele zöldág, muzsika szó, vigalom. Ez a nap a természeté. Az utóbbi időben vörös május lett a neve, mert a szocziálisták és a munkások választották ünnepnapul. A munka szünetel mindenütt. Az általános szokásnak hódolva, május 1-én nyomdászainknak mi is ugy, mint a mult évben, szünetet adunk s *lapunk legközelebbi száma csak szombaton reggel fog* megjeleni.

* **Jegyző választás.** A Stettner Lajos lemondása folytán megüresedett körjegyző állást a napokban töltötték be. *Linczinger* Sándor kisjenői körjegyzőt egyhangulag választották meg szakadáti jegyzővé.

* **A király Nagyváradon**. A nagyváradi honvéd hadapród-iskola mult évi záró ünnepélyén résztvett Nagyvárad előkelő közönsége. Már akkor hire járt, hogy a folyó tanév végén, mikor a magyar nemzet nagy örömere létesitett nagyváradi és pécsi honvéd hadapród-iskola az első rajt, a tiszti szolgálatra alaposan kiképzett 100—100 ifjut kibocsátja a hadseregbe, még nagyobb, lélekemelőbb ünnepség szinhelye lesz a nagyváradi honvéd hadapród iskola. Teljesen hiteles forrásból értesülünk, hogy a nagyváradi honvéd hadapródiskola első negyedik évi tanfolyamának bezáró ünnepélyén, augusztus hó közepén király ő Felsége Nagyváradra érkezik s legmagasabb jelenlétével emlékezetessé teszi az ünnepélyt.

* **A választók névjegyzéke**. Az 1903. évi választók névjegyzékét már összeállitották s tegnap a központi választmány birálta felül a városházán. Bordé Ferencz főjegyző elnökölt, jelen voltak Rádl Ödön, Mezey Mihály, Szokoly Tamás, Sulyok István, dr. Dési Géza és dr. Istvánffy István aljegyző. Nagyvárad város jövő évi névjegyzékéből kihagyattak: Tonk Emil, Zborill Ferencz, Sattler Zsigmond, Better József, mivel nem magyar honosak. Töröltettek: Mocsáry Ferencz, Péchy Antal, Bartos Bódog, Siszler Antal mivel meghaltak, Kohn Ignácz pedig azon okból mert a kir. törvényszék megfosztotta politikai jogának gyakorlásától. Az igy kiegészitett névegyzék május hó 1-től 15-ig a városháza kiadóhivatalában délelőtt megtekinthető s délután lemásolható; — május 5-től 15-ig a felebbezések, május 15-től 25-ig pedig a felebbezésekre vonatkozó észrevételek nyujthatók be az irodaigazgatónál. Erről külön hirdetmény is meg fog jelenni. Ez évben a választók összeirását nagyobb gonddal eszközölték, azonban még mindig sok olyan polgár nincsen felvéve a névjegyzékbe, akinek adója megüti az előirt magasságot, sőt még háztulajdonosokat is kihagytak. Felhivjuk mindazok figyelmét, akik a választók közzé iktatáshoz jogczimet tartanak, hogy tekintsék meg a névjegyzéket s esetleg idejében felszólalhassanak.

* **Szerencsétlenség munka közben**. *Deme* István belényes-ujlaki születésü, 23 éves, nőtlen munkás, a lunkasprii kavicsbányában tegnap reggel lőporral sziklát akart robbantani. Az idő előtt felrobbant lőpor arczát és két szemét oly sulyosan megsérelmezte, hogy mindkét szemére megvakult. A szerencsétlenül járt munkást a biharmegyei közkórházba szállitották.

* **A 48-as ereklye-muzeumból**. A gróf Kreith-féle 1848—49-iki és Kossuth-muzeum kiállitása iránt az érdeklődés örvendetesen fokozódik a hazafias közönség körében. Ez alkalommal módunkban van Kossuth Lajosnak annak idején Gróf Kreith Bélához intézett leveléből egy részletet közölni:

A levél következőleg szól:

Turin, Via dei Mille 22.
1892. október 16.

Kedves gróf Kreith!

Engedje megujitanom köszönetemet becses látogatásáért, mely mindig kedves emlékeim közé fog tartozni s nagyra becsülésemet a fáradhatlan buzgalomért s eléggé nem méltányolható áldozatkészségért, melyet ön a 48—49-iki korszak történelmét felvilágositó adatok kifürkészésére s összegyüjtésére és a tényezőkre való visszaemlékezés ébren tartására szentelni meg nem szünik, oly hazafiui igyekezet ez, mely ama nagy nemzeti erőfeszités iránti érdeklődés élesztésével hatályosan közre hathat arra, hogy a multak kegyeletes emlékezete csirája legyen a jövendőnek.

Fogadja gróf ur tiszteletem kijelentése mellett őszinte barátságos üdvözletemet. — *Kossuth* Lajos sk.

* **Papi gyülés a tenkei kerületben**. A tenkei kerület róm. kath. lelkészei április hó 29-én tartották *Tenkén* a szokásos tavaszi gyülést. A kerület lelkészei teljes számban megjelentek s a 9 órai szent misén példás buzgósággal járultak a szent áldozáshoz, mig a szent mise előtt töredelmes gyónást végeztek a hirek lelkiépülésére. A szent mise végeztével a plebánián gyültek össze közös értekezletre, hol több — a lelkipásztorkodás körébe eső gyakorlatai tétel fölött váltottak élénk eszmecserét. Délben pedig *Lindenmayer* Károly tb. kanonok, esperesplebános vendégszerető házi gazda szivesen látott vendégeiként késő délutánig a legszebb testvéries és kartársi szeretetnek engedtek szabad folyást. Szellemes felköszöntőkben sem volt hiány. A házi gazda éltette kegyelmes főpásztorunkat, mint a plébánosoknak — fiainak — legszeretőbb atyját. *Dóczy* János beéli plébános a házi gazdára, mint a kerület lelkészeinek önzetlen, igaz barátjára, a buzgó lelkipásztorra emelte poharát.

* **A bibornok kegyadománya**. Dr. *Schlauch* Lőrincz bibonok püspök havi kegyadománya 600 korona május 1-én délután 2 órakor fog kiosztani a koldusápoló intézetben. Ozv. Grunwald Henrikné, alelnöknő.

* **A kerékpározók megrendszabályozása**. A rendőrségnél több izben panaszt tettek, hogy a kerékpározók közüi sokan nem tartják a reájuk vonatkozó szabályrendelet pontjait s a járókelőknek, — különösen az utkeresztezéseknél, fordulóknál — sok kellemetlenséget okoznak s általában a szükséges elővigyázattal nem törődnek. A rendőrfőkapitányság a kerékpározásról alkotott szabályrendelet következő pontjait ajánlja a biciklisták figyelmébe:

2. A hajtás mérsékelt sebességét rendeli.
3. A gyalogközlekedési uton való kerékpározást eltiltja.
4. Minden kerékpáron a lámpa és csengő használatát kötelezővé teszi.
5. A szükséges elővigyázatot kötelezőleg kimondja.
6. Utkeresztezés és fordulóknál csakis lépésben való haladást enged.
8. Mely uttestül az ut baloldalát jelöli.
9. Mely más járművek elé hajtást tiltja.
11. Mely a köteles kitérésről szól.
12. Mely több kerékpár egymás mellett, vagy egymás után való haladását tiltja.

A mulasztó kerékpárosok ellen e szabályrendelet alapján 200 koronáig terjedhető pénzbüntetést, illetve 8 napig terjedhető elzárásbüntetést panasz esetén azonnal alkalmazni fogják.

* **Sok a halálozás**. A tavasz mindig több áldozatot követel, de most különösen szokatlan sokan halnak el városunkban. Tegnap az alábbi három halálozásról értesültünk részvéttel:

Pókay Dezső kir. felügyelő és neje szül. Buhl Ilona mint szülők, ifj. Pókay Dezső mint testvér, Pókay Gábor nyug. tiszttartó, Pókay Szidónia özv. Buhl Mária mint nagyszülők, Pókay Elek táblai biró, Pókay Riza és özv. Strazsik Erzsi mint nagybátya, illetve nagynéne szomorodott szivvel tudatják feledhetetlen szeretett kedves fiuk, illetve rokonnak *Pókay* János III. oszt. tanulónak élte 10-ik évében, hosszas szenvedés után 1902. évi április hó 30-án történt jobblétre szenderültét. A kedves gyermek hült tetemei a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint Nagy-Kut-utcza 139. sz. háznál beszentelve, folyó évi május 1-én d. u. 4 órakor fognak a nagyvárad-olaszii róm. kath. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat a Premontrei-rend templomában 1902. évi május hó 2-án d. e. 10 órakor fog az Urnak bemutattatni. Nagyvárad, 1902. április 30. Aldás és béke lengjen porai felett!

Ozv. Mahel Ferenczné szül. Kolman Terézia a maga és Zieher Antal s neje Baka Ida és Zieher Paula s férje Csipkés Sándor s gyermekük Erzsike, a maguk s családjaik, valamint számos más rokonok nevében is őszinte fájdalommal tudatják a szeretett legjobb gyermek, édesanya, nagyanya és rokonnak özv. Zieher Antalné szül. *Mahel* Lujzának élete 50-ik, özvegysége 11-ik évében rövid szenvedés után folyó hó 30-án, hajnali 2 órakor történt hirtelen s gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai május hó 2-án délután 4 órakor fognak a Lakatos-utczai gyászháznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az olaszi-i közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig május hó 3-án délelőtt 10 órakor fog a Premontrei-rend templomában az Egek Urának bemutattatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyvárad, 1902. április 30. Aldás és béke lengjen porai felett!

Alólirottak fájdalomtelt szivvel jelentik a felejthetetlen anyós, nagynéne és rokonnak özv. *Boross* Imréné szül. Kanofszky Terézianak életének 85-ik, évében folyó hó 30-án reggeli 6 órakor a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult földi maradványai május hó 2-án délután 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s a Bihar-Püspöki temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Bihar-Püspöki, 1902. április hó 30. Az örök világosság fényeskedjék neki! Özv. Boross Elekné szül. Szabó Izabella menye. Pontelli István, Pontelli Emil, Ponteli Dezső, Pontelli Lajos, Stieglmayer Lajos unokaöcscsei. Pontelli Lujza férj, Lausch Károlyné, Pontelli Magda, Pontelli Mária férj Zedleck Róbertné, Pontelli Ilona, Pontelli Irén, férj. Ninger Józsefné, özv. Hedlicska Józsefné, szül. Stieglmayer Ágnes mint unokahugai.

* **Eltünt női felöltő**. *Kohn* Simontól cselédje *Kincses* Ágnes férj. *Krasznai* Istvánné tegnap reggelre nyomtalanul eltünt. A cseléddel együtt egy 36 korona értékü női felöltőnek is nyoma veszett s mivel valószinü, hogy a cseléd emelte el, az esetről értesitett rendőrség most keresi a hütlen cselédet.

* **A tüzoltászat Nagyváradon és Kolozsvárott**. Az Ellenzék a következőket irja: »Most lévén a kolozsvári önk. tüzoltó egyesület fejlesztése napirenden, a kolozsvári tüzoltó egylet titkára felkereste a nagyváradi tüzoltó-egylet telepét s megtekintette annak berendezését. Kolozsvárnak van 10 fizetéses tüzoltója és egy felügyelője. Nagyváradnak 27 és egy parancsnok. Kolozsvár nyugdij nélkül ad egy tüzoltónak 25 for. havi bért. Nagyvárad fizet:

1	tüzoltónak	480 frtot
3	»	400 »
13	»	330 »
10	»	300 »

Tiz év után 40 % nyugdijat kapnak, azontul 2 %-al nő a nyugdij. Minden hatodik napi szolgálat után egy napi pihenője van. Nálunk 10 nap után adhatnak pihenőt. A kolozsvári tanyán van állandóan két kocsis, négy ló, kettő állandóan készenlétre felszerszámozva. Nagyvárad tüzőrségének állomásán 21 kocsist, 42 lovat tart a város. Gőzfecskendőjük nekik sincs, azonban a szivattyu felszerelés ujabb szerkezetü s 4—500 méter hosszu tömlővel rukkolnak ki.

Nagyváradnak Velenczén van fiók őrsége is. Az önkéntes egylet parancsnoka Mezey Mihály közjegyző, 72 tüzoltó tagja van, kik mind intelligens, kötelesség tudó, pontos uri emberek. veszödése a parancsnokságnak alig van. Nem csak a tüzoltó gyakorlatokra, de torna órákra is szorgalmasan eljárnak, mert az egyletnek tágas torna terme is van. A tüznél pontosan megjelennek. A tanyán, istállókban és a szertárakban példás rend és tisztaság uralkodik.

A parancsnoksági terem falait az egylet régi és jelenlegi buzgó vezetőinek arczképei diszitik. A látogatók neveiket vendég könyvbe jegyzik be.«

Ez igy nagyon szépen van megirva, de a valóságban ugy áll, hogy az önkéntes tüzoltó egylet ma alig létezik, legfeljebb egyszer egy évben, a tüzoltóbálon. Nyolcz év óta nem tartott az egylet közgyülést, rendes összejövetelet, gyakorlatokat nem tart, a torna csarnokot nem a tüzoltók használják és — tüzeseteknél nem jelennek meg. Ahogy az Ellenzék megirta, ugy csak volt valamikor, régen.

* **A pöstyéni villamos.** Tegnap ment végbe a pöstyén-pöstyénfürdői villamos vasut közigazgatási bejárása, a melylyel ezen vasut ügye a végiegesités stádiumába jutott. A bejárásnál képviselve voltak a belügyminiszterium részéről Dr. *Kepessy* miniszt. tanácsos. *Keleti* Dénes min. tan.; a hadügymin. részéről *Vassala* vezérkari őrnagy, továbbá *Marzsó* Károly és *Decker* máv. főfelügyelő. ugyszinte az összes érdekeltek. *Várnai* Emil engedményes által benyujtott tervek általánosan elfogadtattak s igy előrelátható, hogy ezen vasut, mely Pöstyén fürdő egy uj és nevezetes alkotmánnyal gazdagitja, hozzá fog járulni ezen hazai fürdőhely további lényeges emelkedéséhez.

TANUGY.

Vizsgálati sorrend a kereskedelmi iskolában.

A Kereskedelmi Csarnoktól fenntartott Nagyváradi Felső Kereskedelmi Iskolában a felső osztály vizsgálatai a következő sorrendben fognak megtartatni:

május 3-dikán hittanvizsgálatok;

május 9-dikén: kereskedelmi számtanból és levelezésből. A vizsgálat irásbeli lesz;

május 10-én: magyar nyelvből, német nyelvből, franczia nyelvből és történelemből; A vizsgálat szóbeli lesz;

május 12-én: Jogi és közgazdasági ismeretekből; földrajzból és vegytanból. A vizsgálat szóbeli lesz;

május 13-án: Könyvvitelből és politikai számtanból. A vizsgálat irásbeli lesz;

május 13-án: délután 3 órakor magánvizsgálat.

Az érettségi irásbeli vizsgálatok május 15-én kezdődnek.

Nagyváradon, 1902. április hó 30-dikán.

Dr. Kovács S. János,
igazgató.

IRODALOM.

Palesztina és a bibliai helynevek kis szótára

(25 képpel és 5 térképpel). A nagyméltó-águ püspöki kar által a különféle iskolák számára elrendelt tantervek többféle iskolákban kötelezővé teszik *Palesztina* földrajzának tanitását. Ezen felül a paedagogia szabályai is követelik, hogy Palesztina földrajzát kisebb-nagyobb terjedelemben előadjuk főképen a bibliai történetek magyarázata alkalmával. A többféle iskolák igényeihez képest *Adjutus Secundus* müvét ugy állitotta össze, hogy annak nyomán Palesztina földrajza a legrövidebb terjedelemben is előadható, bővebben is tárgyalható, sőt csupán segédkönyvnek is alkalmazható. *Palesztina földrajza* szorosabb értelemben csupán négy lapra terjed. A *bibliai helynevek kis szótára* (13 lapon) arra való, hogy a különféle igényekhez képest a helynevekről akár Palesztina földrajzának tárgyalása, akár a bibliai történetek tanitása alkalmával nyerjünk kellő tájékoztatást. A *térképek és a nevezetes helyek képei* szükségesek és igen hasznosak arra, hogy Palesztina földjéről szemléltető oktatást adjunk.

Ugy Palesztina földrajzát, mint a már régebben megjelent ószövetségi és ujszövetségi bibliai tankönyvet iskolai alkalmazás végett kivánatra megküldi a szerző. *Adjutus Secundus*, áldozópap *Szatmáron*.

EGYESÜLETEK.

Vadásztársaság Belényesben. A belényesi előkelőség körében mozgalom indult meg vadásztársaság alapitása iránt. Az alapszabályokat a jóváhagyás kieszközlése végett beterjesztette az alispánhoz.

SZINHÁZ.

HETI MÜSOR.

Csütörtök: Angot asszony leánya. (Szoyer Ilonka utolsó felléptével.)

Péntek: Bibliás asszony (Fedák Sári vendégfelléptével.)

Szombat: Lili (Fedák Sári vendégfelléptével.)

Vasárnap: Lotti ezredesei (Fedák Sári vendégfelléptével.

Villars dragonyosai.

Eddig olyan darabban lépett föl nálunk *Szoyer* Ilonka, a melyeket ismertünk s a hol alkalmunk volt összehasonlitásokat tennünk közte és előzői közt. Valamennyi összehasonlitás Szoyer Ilonka javára ütött ki. Villars dragonyosait nem sokan ismerik, de tegnaptól kezve ismerős lesz a darab Szoyer Ilonka által. Nem volt alkalma ebben a vig operában hangjával annyira tündökölni, mint pl. Hoffmann meséiben; de hiszen hangjának fényes kvalitásait jól ismerjük már. A helyett bemutatta élénkségét, játékbeli ügyességét, elevenségét. Hogy ezekkel is óriási hatást ért el és telt házat vonzott, az csak természetes.

Szinte kár is lesz neki sokáig itt vendégszerepeln ; még utóljára ugy megszereti a közönség, hogy kisebb primadonnát el sem fogad. Hogy Szoyer Ilonkát örömmel üdvözölnék Nagyváradon állandóan, az persze megint magától értetődik.

Valamennyi énekszámát megtapsolták. Kapott virágot, kihivást, vastapsot, szóval mindent, a mi csak ezt jelenti szinpadi nyelven, hogy:

— Ne menj el, maradj itt!

Ügyes dragonyos-altiszt volt Pintér; Szoyerrel énekelt duettjei igen sikerültek. Sőt mintha Szoyer Ilonka felélénkitette volna *Perényit* (Sylvain) is: tegnapi éneke tetszett s második felvonásbeli nagy szóló éneke határozottan szépen sikerült. Ügyes volt *Bérczi* (Thibaut), elég jól énekelt *Pogány* Janka (Georgette).

Ének-, zenekar megfelelők

Dr. K. A.

Uj drámai hős A Szigligeti-szinház igazgatósága uj jeles erőt szerződtetett a társulathoz. Az uj tag *Kovács* Lajos, ki pár évvel ezelőtt nagy sikerrel vendégszerepelt a Nemzeti szinházban s kinek nagy tehetségéről sok dicsérettel szólt volt a kritika. Pár évig visszavonult a szinpadtól Kovács Lajos s mint a nagyváradi szintársulat tagja tért vissza régi sikereinek szinhelyére.

Fedák Sári Nagyváradon. *Somogyi* Károlynak egyelőre három vendégszereplésre sikerült megnyernie *Fedák* Sárit, a budapesti Magyar szinház ünnepelt primadonnáját. Fedák Sári pénteken este lép föl először a *Bibliás asszony* czimszerepében, mely nagyszerü szerepe a müvésznőnek. Szombaton *Lili*-ben, vasárnap *Lotti ezredesei*-ben vendégszerepel Fedák Sári. A müvésznő most Kolozsvártt játszik óriási sikerrel. Nagyváradra ma érkezik meg. A Fedák esték iránt már eddig is óriási az érdeklődés. A szinügyi bizottság tekintettel a nagy anyagi áldozatra, melyet a szinház vezetősége a vendégjátékok érdekében hozott, beleegyezett, hogy Fedák Sári vendégszereplései bérletszünetben s huszonöt százalékos jegyáremeléssel tartassanak meg. Ha a Magyar szinház müsora megengedi, *Fedák* Sári folytatni fogja vendégjátékait s összes diadalmas alakitásait bemutatja a nagyváradi közönségnek. Az egyelőre bizonyos három előadásra ma délután három órától válthatók jegyek. A bérlők igényeit pénteken 12 óráig fentartják.

Szoyer Ilonka vendégjátéka. *Szoyer* Ilonka, az Operaház kiváló müvésznője ma este az »*Angot asszony leányá*«-ban lép föl, mely a müvésznőnek egyik legpompásabb szerepe. Ez egyszersmind, de csak egyelőre búcsufellépése Szoyer Ilonkának. A müvésznő igéretett tett, hogy ha az operaház vezetőségétől szabadságot kaphat, vendégszereplésre lejő még Nagyváradra, melynek közönsége olyan lelkes szeretettel fogadta és ünnepelte.

Szigligeti-Szinház.

Folyószám 209. Pótbérlet 15.

Ma, csütörtökön, 1902. május 1-én

Angot, a kofák leánya.

Operette.

SZEMELYEK:

Larivandiére	— — — —	Szathmáry Árpád
Pomponet, fodrász	— — —	Erdélyi Miklós
Ange Pitou népénekes	— —	Perényi József
Lange k. a., színésznő	— —	T. Pogány J.
Clairette Angot, virágárusnő	—	**Szoyer Ilonka**
Trenize, arszlán	— — —	Bérczi Gyula
Louchard, rendőrügynök	—	Csatár Győző
Amaraue	— — — —	Székely Anna

HELYARAK: Nagypáholy **7** frt. földszinti és első emeleti páholy **6** frt. Másodemeleti páholy **4** forint. Zsölye **1** frt **50** kr. Körszék **1** frt **20** kr. Támlászék **1** frt. Erkélyülés 1-ső sor **60** kr., közép 2-ik sor **50** kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor **40** kr. II. emeleti zártszék **30** kr. Földszinti állóhely **50** kr., Diák és katonajegy a földszintre **30** kr. Karzati állóhely **20** kr. Egy színlap **10** kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdete 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, május 2-án

Bibliás asszony.

Operett.

TAVIRATOK.

Roth Károly haldoklik.

Budapest, április 30. (Saj. tud. táv.) *Roth* Károly királyi tanácsos, a kereskedelmi muzeum igazgatójának állapota nagyon válságos, életben maradásához semmi remény.

Uj miniszter az Unioban.

Washington, április 29. Roosevelt elnök Moodey Williamot, Massachusetts állam kongresszusi képviselőjét haditengerészeti miniszterré nevezte ki. (M. T. I.)

A sziámi vendég.

Budapest, április 30. (Saj. tud. táv.) A sziámi trónörökös ma délután volt a mücsarnokban, a Park Clubban s este a m. kir. Operában. A délelőtt folyamán *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Zichy* Jenő és *Apponyi* udvarnagy látogatták meg, kikkel megtekintette a várlakot és a Gellérthegyről Pestet.

Sztrájk.

Koppenhága. április 30. A munkaadók egyesülete ma értesitette a munkások szakegyesületeit, hogy május 6-án határozatot fog hozni arra nézve, hogy a munkás-egyesületek által inditott és jóváhagyott sztrájkok ellensulyozására alkalmazza-e a munkáskizárást. (M. T. I.)

A franczia választások.

Páris, április 30. A Havas-ügynökség jelentése szerint a vasárnapi képviselőválasztásokon 11,216.757 jogosult választó közül 8,863.727 gyakorolta választójogát. Ezek közül 5,106.103 a republikánus és kormánypárti jelöltekre szavazott, 3,252.895 pedig az ellenzéki jelöltekre. 312.639 szavazat érvénytelen volt. (M. T. I.)

A Faulton szerencsétlensége.

New-York, április 30. A »Foulton« tenger alatt járó hajón történt robbanást nem a gazolinkészletek meggyuladása okozta. A robbanás oka még nincs kideritve. A már emlitetteken kivül még több más ember is könnyen megsérült. A hajó maga csak jelentéktelenül rongálódott meg. (M. T. I.)

Forrongás a Nilus vidékén.

Brüsszel, április 30 A XX. Siécle jelenti, hogy a Nilus vidékén a helyzet nagyon aggasztó. Ugandában a benszülöttek megtámadtak néhány belga őrséget. Angol csapatok egy angol tiszt vezetése alatt belga területet szállitak meg Ladóban. Ebből konfliktus támadt a belgák és angolok között. Franczia-Kongóból is kedvezőtlenebb hirek jönnek. Az Ubanga felső folyásánál állitólag ismét lázadás tört ki. Hir szerint két szultán titokban elefántcsontot szállitott az angoloknak. A bünösök megbüntetésére kiküldött tisztet, amikor 12 főnyi kisérettel megjelent a szultánoknál, meglesték és sulyosan megsebesitették. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

A tengerészeti szerződés.

Conan Doyle: Doktor Holmes kalandjai. 10

— Tévedhetek, de sebaj. Ha, mint Phelps határozottan moudja, sem a szobában, sem a folyosón rejtekhely nincsen, akkor a tolvaj csak kivülről mehetett be. De ha ilyen nedves időben az utczáról jött s a vi[illegible]os vászonszőnyegen láb nyomot nem hagyott, akkor minden valószinüség szerint kocsin jutott a kapuig. Sőt ugy látom, egész határozottsággal ezt lehet és kell következtetnünk.

— Igazad lehet.

— Ez egyike azoknak a nyomoknak, a melyekről szóltam; talán lesz valami eredménye a hirdetésnek. Aztán a csengetés — az a legfőbb ő dologban. Miért csengettek? Vakmerő jókedvében tette a tolvaj? Vagy jelen volt valaki, a ki ezzel a gaztettet akarta megakadályozni? Véletlenül történt? Vagy talán —? Egyszerre elhallgatott és ujra gondolataiba mélyedt; én azonban, a ki minden hangulatát ismerem, ugy vettem észre, mintha hirtelen uj nyomra akadt volna s most azon törné a fejét.

Fél négy tájban elérkeztünk a végállomásra, gyorsan megebédeltünk a vasuti vendéglőben s azonnal a rendőrségre hajtattunk. Holmes már táviratozott oda s Forbes várt ránk a hivatalban. A kis emberke nagyon fagyosan fogadott bennünket, mihelyt me hallotta, mit akarunk tőle; hegyes rókaarcza éppen nem szeretetreméltó kifejezést öltött.

— Hallottam már az ön módszeréről, Holmes ur! — szólt csipősen. — Előbb minden magyarázatot elkér a rendőrségtől, aztán a maga szakállára folytatja a dolgot, hogy a rendőrtisztviselők hitelét megrontsa.

— Ellenkezőleg! — válaszolt Holmes. — Az utolsó ötvenhárom közül, melyben részem volt, csak négy esetben emlitették az nevemet is; a többi nagyvenkilencznél minden érdemet a rendőrségnek tulajdonitottak. Ezt maga nem tudhatja, mert fiatal és tapasztalatlan; de ha pályáján előbbre akar jutni, jól teszi, ha velem tart ahelyett, hogy ellenemre cselekszik.

— Egy kis utmutatást nagyon szivesen vennék! — szólt Forbes egyszerre megváltozott hangon. — Eddig bizony semmi sikert sem arattam annál a furcsa esetnél.

— Mit végzett eddig?

— Megfigyeltük Tangeyt, a portást. A gárdánál szolgált és egyszer sem volt büntetve; és most sincs ellene gyanu. A felesége azoban rossz asszony. Valószinüleg többet tud a dologról, mint egyelőre látszik.

— Megfigyelte őt is?

— Egy rendőrnő tartja szemmel. Tangeyné iszákos és megbizottunk két izben együtt ivott vele, mig a pálinka megoldotta Tangeyné nyelvét. De semmit sem lehetett belőle kivenni

— Hallottam, hogy Tangeyéknél végrehajtó járt.

— Igen, de fizettek.

— Honnan szedték a pénzt?

— Egészen egyenes uton. Esedékes volt a nyugdija. Semmi jel sem mutatja, hogy más pénzforrásuk is volna.

— Miért ment fel az asszony az irodába, mikor Phelps a fekete kávéért csöngetett? Mit mond az asszony?

— Azt, hogy a férje nagyon fáradt volt s ő segiteni akart neki.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Ma délután a **Schlauch-téri**

kioszkban

a ***Rácz Jóska és fia Tritya*** kitünően szervezett **zenekara** játszik.

Kitünő ételek és italokról, ugy szintén **figyelmes kiszolgálásról** gondoskodva van.

Számos látogatásért esedezik

a Bérlő.

Hideg Buffet! Dréher sör.

SZERKESZTOI POSTA.

B. I. 1. A püspök, ill. a káptalan. 2. Tudomásunk szerint érettségi bizonyitvány; a fizetést más alkalommal közöljük. 3. Négy osztály a középiskolából elég.

—**th.** —**f.** Szivesked jék a beküldött tárcza dolgában valamelyik napon felkeresni. Nem rossz dolgozat, de egy ok miatt lapunkban nem közölhető.

H. K. Hogyne ismernők azt az ügyet? De minek szellőztessük. ha mindenki tudja és meg is alkotta a maga véleményét felőle?

KÖZGAZDASAG.

Ma teszi közzé a Magyar Általános Hitelbank a 4½%-os magyar állami kötvényeknek az 1902. évi magyar királyi adómentes 4%-os koronajáradék-kölcsön ellenében való convertálására vonatkozó hirdetményt.

E szerint convertálandók:

az 1889. évi 4½%-os magyar államvasuti aranykölcsön,

az 1876. évi 5%-os magyar keleti vasuti kölcsön,

az 1888. évi 4½%-os magyar vasuti beruházási elsőbbségi kölcsön,

az 1889. évi 4½%-os magyar államvasuti ezüstkölcsön,

a 4½%-os magyar regale-kártalanitási kölcsön-kötvények.

Ennek ellenében kibocsátásra kerül K. 1.087.470.000 n. é. koronajáradék.

Ezen kötvények, valamint az azokon levő kamatszelvények minden fennálló magyar bélyeg, illeték és adó alól fel vannak mentve, s azoknak a teljes bélyeg-, illeték- és adómentesség a jövőre nézve is biztositatik.

A kötvénybirtokos a minden év junius és deczember 1-én esedékes kamatokat felveheti:

a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten,

a budapesti és zágrábi kir. állampénztáraknál, valamint

az összes m. kir. adóhivataloknál;

azonkivül

Budapesten: a Magyar Általános Hitelbanknál,

Budapesten: a Magyar földhitelintézetnél,

Budapesten: a Pesti hazai I. takarékpénztár-egyesületnél,

Budapesten: a Magyar leszámitoló és pénzváltó banknál,

Budapesten: a Pesti Magyar kereskedelmi banknál,

Budapesten: a Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaságnál;

Bécsben: S. M. v. Rothschild bankháznál, a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe, a K. k. priv. allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt czimü intézetnél és az **Unionbanknál,**

valamint **Berlinben, M/m. Frankfurtban, Hamburgban, Párisban, Brüsszelben** és **Amsterdamban.**

A convertálandó államkötvények birtokosainak a kicserélés a következő feltételek mellett ajánltatik fel:

1. A kicserélés április hó 30-tól május hó 10-ig történhetik.

2. A magyarországi kicserélési helyek a következők:

Budapesten: a magyar kir. központi állampénztár (pénzügyministeri palota), **a magy. kir. állampénztár** (fővámház), **az összes magyar kir. adóhivatalok,** valamint

Zágrábban a királyi állampénztár, az eszéki, gospici, ogulini, pozsegai, varasdi és vukovári kir. adóhivatalok;

továbbá

a magyar kir. Postatakarékpénztár, Budapesten,

a Magyar Általános Hitelbank, Budapesten.

3. A convertálandó kötvények következőképen fogadtatnak el **fizetésképen:**

a) **1889. évi 4½%-os magyar államvasuti aranykölcsön kötvény**

100 arfrt tőke névértéke[illegible] arfrt 100 50

ehhez adva az 1902. évi február 1-től 1902. évi junius 30-ig bezárólag folyó 4½% os kamatok fejében — — — „ 1.87⁵

összesen arfrt 102 37⁵

100 arfrtot 238 K 10 fillérrel számitva, tehát — — — **243 K 75 f.**

b) **1876 évi 5%-os magyar keleti vasuti kölcsönkötvény**

100 arfrt tőke névértékért —	arfrt	100.50
ehhez adva az 1902. évi január 1-től 1902. évi junius 30-ig bezárólag folyó 4½%-os (5%-ból levonva 10% jövedelmi adó) kamatok fejében	»	2.25
összesen	arfrt	102.75

100 arfrtot 238 K 10 fillérrel számítva, tehát — — — **244 K 65 f** el

c) **1888. évi 4½%-os magyar vasuti beruházási elsőbbségi kölcsön-kötvény**

100 német bir. márka tőke névértékért — — — —	*M*	100.—
ehhez adva az 1902. évi január 1-től 1902. évi junius 30-ig bezárólag folyó 4½%-os kamatok fejében — — —	»	2.25
összesen	*M*	102 25

100 márkát 117 kor. 60 fillérrel számítva, tehát — — **120 K 25 f**-el

d) **1889. évi 4½% os magyar államvasuti ezüst-kölcsön-kötvény**

100 frt tőke névértékért — —	200 K — f
ehhez adva az 1902. évi január 1-től 1902. évi junius 30-ig bezárólag folyó 4½%-os kamatok fejében — —	4 » 50 »
összesen tehát	**204 K 50 f**-el

e) **4½%-os magyar regale-kártalanitási kötvény**

100 frt tőke névértékért —	200 K — f
ehhez adva az 1902. évi január 1-től 1902. évi junius 30-ig bezárólag folyó 4½%-os kamatok fejében — —	4 » 50 »
összesen tehát	**204 K 50 f**-el

Ezzel szemben az uj **4%-os járadék-kölcsön-kötvények**, a melyek az imént felsorolt czimletek convertálására szolgálnak,

100 korona tőke névértékért — — — — —	96 K 50 f-el
ehhez adva az 1901. évi deczember 1-től 1902. évi junius 30-ig bezárólag folyó 4%-os kamatok fejében —	2 » 33 »
összesen tehát	**98 K 83 f**-el

hozatnak számításba.

A beszolgáltatott 4½%-os, illetőleg 5%-os kötvények beszámitási értékének 4%-os koronajáradék-kötvényekkel ki nem egyenlithető részét a kicserélési helyek készpénzben fogják megtéríteni.

4. A kicserélendő kötvények a folyó kamatokról szóló szelvényekkel szállitandók be és pedig:

a 4½%-os magyar államvasuti arany-kölcsönkötvények *1902. évi augusztus 1-én* esedékes szelvényekkel,

az 5%-os magyar keleti vasuti kölcsönkötvények *1902. évi julius 1-én* esedékes szelvényekkel,

a 4½%-os magyar vasuti beruházási elsőbbségi kölcsönkötvények *1902. évi julius 1-én* esedékes szelvényekkel,

a 4½%-os magyar vasuti ezüstkölcsönkötvények *1902. évi julius 1-én* esedékes szelvényekkel,

a 4½%-os magyar regále-kártalanitási kötvények *1902. évi julius 1-én* esedékes szelvényekkel,

a melyek ellenében a kiszolgáltatandó, 4%-os koronajáradék-kötvényekről szóló ideiglenes elismervények *1902. évi junius 1-én* esedékes szelvényekkel lesznek ellátva. A mennyiben a kicserélendő darabok benyujtásánál azokon még nem esedékes szelvények hiányoznak, ily szelvények ellenértékét a benyujtó készpénzben kiegyenliteni tartozik.

5. Kisorsolt és már esedékessé vált kötvények kicserélésre el nem fogadtatnak, ellenben kisorsolt de még esedékessé nem vált kötvények kicserélés tárgyát képezik.

6. A kicserélés végett bejelentett czimletek beszolgáltatása, vagy az aláirással egyidejüleg, vagy a kicserélési határidő lejáratától számított négy hét alatt történik, az utóbbi esetben a kicserélési hely részéről elegendőnek tartott biztositék letétele mellett.

7. A benyujtók a kicserélés végett benyujtott kötvényekről levélbeli igazolványt kapnak, a kiknek a benyujtás napjától számitott **15 nap mulva** az igazolvány visszaadása ellenében a 4%-os járadék-kötvényekről kiállitott ideiglenes elismervények a reájuk eső névértékben az esetleg járó készpénz kiegyenlitéssel együtt kiadatnak.

8. A mennyiben a kicserélés végett benyujtott kötvények a német, franczia, angol vagy németalföldi bélyeggel vannak ellátva, a benyujtónak kivánságára az illető bélyeggel ellátott ideiglenes elismervények fognak kiszolgáltattatni. Ilyen, valamely idegen bélyeget viselő régi kötvények külön aláirási nyilatkozat kiséretében nyujtandók be.

Budapest, 1902. április 30-án.

A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara tegnap délután teljes ülést tartott.

Huzella Gyula kir. keresk. tanácsos elnökölt; jelen voltak:

Markbreit Sándor, Weintraub Mór, Frankl Lázár, Reismann Mór, Steiner M. Albert, Bertsey György oszt. elnök, Hillinger Miksa, Czeglédy Jenő, Széles Lajos, Voszka Ferencz, Stettner István, ifj. Moskovics Mór beltagok; Pataky Sándor (Belényes), Berger Dávid, Sz. Szabó József, Lipeczky Gyula, Gelberger Kálmán (Margitta), Timaróczky Gyula, Weinberger Salamon, Berger Benő, Nuszbaum József, Rosenfeld Géza (Székelyhid), Magyar Bálint (Tenke), Grósz Benő (Székelyhid), Pataky József, Habókay József, Veres András, Kugler Antal (B.-Ujfalu), Kovács Gábor, Kiss Imre (N.-Szalonta), Brezovszky Lajos, Szilágyi Mihály (Elesd), Tóth Sándor kültagok; dr. Sarkadi Lajos titkár, Fuszek Lajos irodatiszt.

Az ülés megnyitása után elnök tudomására adja a teljes ülésnek, hogy *Horánszky* Nándor leiratban tudatta kereskedelmi miniszterré kinevezését. — Egyben mély fájdalommal emlékezik meg elnök Horánszky miniszter elhunytáról. Inditványozza, hogy a kamara intézzen részvétiratot az özvegyhez s részvétét jegyzőkönyvébe iktassa.

Az elnök inditványát egyhangulag elfogadták.

Felolvasták az elnöki közléseket az utolsó ülés óta a kamara beléletében előfordult eseményekről és a külön intézkedést nem igénylő miniszteri leiratokról. Ugy ezt, mint a kamara ügyforgalmáról és a pénztár állapotáról szóló titkári, illetve pénztárnoki jelentést tudomásul vették, azzal, hogy jövőben a pénztár állapotáról és forgalmáról részletesebb jelentést terjesszen elő a pénztárnok.

A kereskedelemügyi miniszter véleményes jelentéstétel czéljából megküldötte »A magyar általános polgári törvénykönyv« tervezetét. — A törvénytervezet tanulmányozására egy bizottságot küldtek ki, a melynek tagjai az elnök, alelnök, titkár, a levelező tagok, továbbá dr. Hoványi Géza, Farkas Izidor, ifj. Moskovits Mór és Óváry Lajos.

A kereskedelmi miniszter jóváhagyta az »Erzsébet-alapitvány« szabályzatát. — Tudomásul vették.

A kereskedelmi osztály felirat intézését határozta el, amelyben véleményezi a kereskedelmi miniszternek, hogy a Románával ujból kötendő postaegyezménynél ipari és kereskedelmi érdekeink az eddiginél nagyobb előnyben részesüljenek. — Elfogadták.

A kereskedelmi miniszter véleményt kért arra, hogy a füszer és gyarmatárukra nézve a magánfogyasztóknál még helybelieknek is megtiltassék-e a megrendelések gyüjtése. A kereskedelmi osztály a gyüjtési tilalom véleményezését javasolja. — Elfogadták.

A szegedi társkamara pártolás végett megküldött felirata felett, — amelyben a 100 kilogrammos tőzsdejegyzés visszaállitását kéri — napirendre térést javasol a keresk. osztály. — Elfogadták.

Felső-Derna község hetenkint egyszer, vasárnap tartandó hetivásár engedélyezését kéri, mivel a közeli bányák és ipartelepek munkásai csak ekkor szerezhetik be szükségleteiket. Biharvármegye a kamara véleményét kéri. — Az iparos osztály a kérelem teljesitésének véleményezését javasolja. — A teljes ülés Felső-Derna község kérelmének teljesitését véleményezi.

Belényes község vásári rendtartási és piaczi helypénzszedési szabályrendeletének jóváhagyás iránti véleményezését javasolják az osztályok. — Elfogadták.

Az iparos osztály hasonszellemü felterjesztéssel támogatásra ajánlja a szegedi kamarának az ipari munkások jutalmazása és pedig kitüntető állami okmányok és jutalmak adása tárgyában a keresk. miniszterhez intézett felterjesztését. — Elfogadták.

Az iparos osztály javasolja, hogy egy Nagyváradon létesitendő fa- és fém-ipari szaktanmühely felállitását kérje a minisztertől a kamara. — Elfogadták s a felirat elkészitésével az elnökséget bizták meg.

A kamara számvizsgáló bizottsága beterjesztette az 1901. évi zárszámadást. A kiadások főösszege 20,459 kor. 82 fillér, a bevétel 21,061 kor. 16 fillér, pénztár maradvány 601 kor. 34 fillér. — A kamara tiszta vagyona 1901. decz. 31-én 40,172 kor. 98 fillér. — A bizottság a zárszámadást rendben találta. — A teljes ülés a zárszámadást tudomásul vette s a felmentvényt megadta.

A debreczeni kamara a vasárnapi munkaszünetnek a dohánytőzsdékre leendő kiterjesztése tárgyában a miniszterhez intézett feliratát pártolás végett megküldötte. — Feliratával pártolják olyan értelemben, hogy csak a kizárólag tőzsdével foglalkozókra legyen kötelező vasárnapokon a dohánytőzsdék nyitva tartása.

A temesvári t. kamara pártolás végett megküldötte az ipari szakiskolákat jó sikerrel végzett növendékek katonai szolgálatuk teljesitése körül különös kedvezményben részesitése tárgyában a miniszterhez intézett feliratát. — Hasonló felirattal pártolják.

Kunz Gusztáv beltag a kamarához intézett levelében tudatja, hogy a kamara területéről elköltözvén, a beltagságról lemond.

Steiner M. Albert felkéri az elnökséget, hogy találjanak valamely módot a kamara sajnálatának kifejezésére Kunz Gusztáv távozása felett.

Bertsey György csatlakozik az előtte szólóhoz s inditványozza, hogy Kunz Gusztávot válaszsza meg a kamara levelező tagjává.

Elnök is méltányolja azon buzgó müködést, amelyet Kunz Gusztáv a közérdek előmozditására kifejtett. Inditványozza, hogy levelező taggá választásán kivüli átiratban fejezze ki a kamara sajnálatát s érdemeit iktassa jegyzőkönyvbe. Elfogadták.

A hazai ipartestületek központi bizottsága május hó 4-én Budapesten értekezletet tart, amelyen a folyó év szeptemberében Nagyváradon tartandó orsz. ipartestületi kongreszszust készitik elő. A kamarát is meghivták az értekezletre s a teljes ülés a kamara képviseletében *Bertsey* György osztályelnököt és dr. Sarkadi Lajos titkárt küldte ki.

A kereskedelmi m. kir. miniszter értesiti a kamarát, hogy óhajtandó volna, miszerint a hadsereg részére szükséges lábbelik egy részét kisiparosok szállitanák. — *Bertsey* György ezt csak üres frázisnak tartja. A tapasztalat mutatja, hogy a kisiparosok nem voltak képesek a szállitásra, mert az átvételt Budapesten eszközlik s olyan szekaturákkal élnek a katonáéknál, hogy a kisiparos belebukik a szállitásba. *Huzella* Gyula elnök helyesnek találná, ha ujból fellépnének egyöntetüen a kamarák s ha a kérésnek nem lesz eredménye, követelni kell a kisipar arányos részesitését, a nagy iparral szemben is. — Dr. *Sarkadi* Lajos titkár helyesebbnek tartaná, hogy a szeptemberben Nagyváradon tartandó orsz. iparos kongresszus elé vinnék a dolgot. Ifj. *Moskovits* Mór és *Bertsey* György hozzászólása után elfogadták a titkár javaslatát.

A keresk. miniszter véleményt kér a kamarától Moskovits Farkas és társa azon kérelmére vonatkozóleg, amelyben 150.000 korona államsegélyt kér s ennek ellenében a csizma és czipőgyár üzemtőkéjét 500,000 koronára s munkásainak számát 500-ra emeli. Ezenkivül 75 tanonczra internátust rendez be.

Kiadták véleményezés végett az elnökségnek.

Ezzel az ülés véget ért.

Nagyváradi hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradi piaczon 1902. április hó 29-ik napján tartott vásárban eladott termesztmények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 17.30—16.60. Kétszeres buza 13.40—12.80. Rozs 13.40—12.60. Arpa 11.20.—10.40. Zab 14.—.—13.—. Tengeri: 9.60.—9.20. Borsó 34.—. Lencse 40.—. Bab 15.—. Köleskása 23.50. Burgonya 6.—. 100 kiló lángliszt 29.—. zsemlyeliszt 28.60. fehérkenyér liszt 27.60, barnakenyér liszt 26.—. széna fuvarral 5.40, szalma 1.20 Szalonna 104.—, 6 kiló zsup-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.82, Lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kősó 21.50, nyers fagyu —.48. olvaszt. fagyu 68—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—.—. magyar gyapju —.—.—, Egy hektoliter óbor 66.—, uj bor 40.—, mész 1.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 25.—. köles —.— repcze —.—, dió 30.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 24, szalona 1.20, sertéshus 1.04, juh-hus 64, veres hagyma 20, fog hagyma 64, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. bükönv —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi ——.

Forgalmi kimutatás 1902. évi április hó 29-ről. Tiszta buza körülbelül 200 hltr, kétszeres buza 40 hltr, rozs 50 hltr, árpa 120 hkl. zab 140 hltr, tengeri 270 hltr, burgonya 450, hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 90 drb, félhizott 100, sovány 80, süldő 280, malacz 128, hizott marha 26, jármos ökör 200, fejős tehén 160, borju 170, bivaly 8, juh és kecske 240, ló 324.

Marhaártáblázat 1902. április hó 29-ről. Egy pár első rendü jármas ökör 610—700, egy pár másodrendü jármas ökör 510—600, egy pár harmadrendü jármas ökör 250—490, 1 drb fejős tehén 110—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 170—290. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110—186, 1 drb. veres borju 18—48, 1 drb. fél éves borju 38—60, 1 drb egy éves borju 46—74, két éves borju 70 176. 1 drb hizott sertés 86—90, 1 pár fél éves 28—34, 1 pár egy éves sertés 40—66, 1 pár két éves sertés 74—114. 1 drb igás ló 160—240, 1 pár ökörbőr 40—50, 1 pár tehénbőr 26—34. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbőr 10—20.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, április 30.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.93
Tengeri	5.76
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6.96
Káposzta, rajnai, aug.	—.—

Értéktőzsde.

Budapest, április 30.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasut	—.—
Bunamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarján	—.—
Wagon-kölcsön	—.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902 április 30-án.

Magyar aranyjáradék 4%	120.—
Magyar koronajáradék	97.60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	120.50
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 3½%	100.60
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.50
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	97.60
Italmérési jog megváltási kötvény	100.65
Horváth-szlavónföldtehermentési kötvény	97.—
Magyar nyereményy-sorsjegy-kölcsön	203.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegykölcsön	163.25
Osztrák járadékpapirban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	99.40
Osztrák államsorsjegyek	158.—
Osztrák magyar bank részvény	1595
Magyar hitelbankrészvény	686.50
Osztrák hitelintézet részvény	669.50
Párisi vista	95.25
20 frankos arany (Napoleond'or)	19.04
Németbirodalmi márka	117.16
London vista	240.10
20 márkás arany	23.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

CARBOLINEUM

Avenárius szabadalma.

25 év óta jónak bizonyult fakonserváló szer.

Utánzatoktól óvakodjanak.

Carbolineum gyár:

B. Avenarius Amstetten N.-Ő.

Iroda: Bécs, III 1. Hauptstrasse 18.

Kapható: Andrényi Károly és fiainál Nagyváradon.

Hirdetés.

Az 1889. évi 4½%-os magyar államvasuti aranykölcsön,

az 1876. évi 5%-os magyar keleti vasuti kölcsön,

az 1888. évi 4½%-os magyar vasuti beruházási elsőbbségi kölcsön,

az 1889. évi 4½%-os magyar államvasuti ezüst-kölcsön és

a 4½%-os magyar regale-kártalanitási kölcsön kötvények

a hirdetett prospectus szerint

4%-os korona-járadék kölcsönre convertáltatnak.

Ezen konvertálást *dijmentesen* közvetitjük, ha a kicserélendő állampapirok *f. hó 8-ig* intézetünknek átadatnak. Prospectusok kaphatók.

Nagyvárad, 1902. évi május hó 1-én.

Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Terményhitelbank.

166.

Figyelmeztetés.

Van szerencsénk ezennel a n. é. fogyasztó közönséget értesiteni, hogy a Dreher-féle palaczk sernek csak az tekinthető, melynek dugója

Dreher **serfőzdéje** *Antal.*

beégetéssel van ellátva.

Ezen figyelmeztetést azért tartjuk szükségesnek, mert tapasztaltuk, hogy „B. Sz.“ monogrammunkkal ellátott üvegeinket más gyártmányu serrel is hozzák forgalomba.

Tisztelettel

Bognár és Szántó,

Dreher Antal serfőzdéjének képviselője.

154

STROHMAYER PÁL

áruháza,

Nagyvárad, Szt. László-tér 1., kishidfő.

A volt Kunz József és Társa czég helyiségében.

Bejárat a Gazdasági bank alatt, **nem a sarkon.**

Elsőrendü vászon és fehérnemü üzlet.

Valódi rumburgi vásznak gyári raktára.

Férfi és női fehérnemü vállalat.

Menyasszonyi kelengyék

200 koronától 10.000 koronáig.

Teljesen ujonnan berendezett nagy szőnyeg osztály.

Mindennemü futó és pamlag szőnyegek, ágy és asztal teritők, szövet és csipke függönyök stb. a legujabb divat szerint minden igénynek megfelelő minőségekben, a ***legolcsóbb árak mellett.***

Paplan és matracz vállalat.

Szolid szabott árak, pontos kiszolgálás!

TELEPHON. TELEPHON.

HERCZEGH GYULA

rövidáru és férfi-divat üzlete

Nagyvárad, Szent László-tér 1. sz.

Van szerencsém a n. érdemü közönség tudomására juttatni, miszerint a Kunz József és Társa urak üzletének egy részét

a rövidáru és férfi divat-osztályt

átvettem s azt a legujabb, legjobb és legszebb árukkal ujonnan berendeztem és saját bejegyzett czégem alatt tovább vezetem.

Nagy választéku áruim közül a következőket emelem ki. **csipkék, szalagok, himzések, pamutok, bélésáruk és szabó kellékek** és egyébb rövidáru czikkek. Nagy választék: **nyakkendőkben**, továbbá legyezők, illatszerek a legjobb minőségü és divatos **férfi ingek, gallérok és kézelők,** kézelő-gombok, nyakkendő-tük és különféle **férfi divatczikkek és női diszkellékek**

Főtörekvésem leend előzékeny, pontos kiszolgálás,

jutányos szabott árak

és jó áruk által a n. é. közönség szives pártfogását kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

HERCZEGH GYULA.

73

---

5 forint bevásárlásnál mineen ráfizetés nélkül egy ingyen fényképes melltü vagy medailon, vagy nyakkendőtü.

Minden 5 forintos bevásárlásnál egy 50 cm. méter magas és 40 cm. széles ingyen **fénykép!!**
Csupán keretért fizetendő 1 forint.

A tavaszi szezon beálltával van szerencsénk raktárunkon levő legujabb saten, selyem, szövet és mosó *blousainkat, nyakkendőket, divatos alsószoknyákat, nap- és esőernyőket, sétapálczákat, gyermekruhácskákat,* férfi, női és gyermek *keztyüket és harisnyákat* ajánlani, melyek a legjobb minőségben és legolcsóbb árban kaphatók. Nagy raktárt tartunk férfi, női és gyermek *fehérneműekben*, továbbá mindenféle gyermek *játékszerekben, gyermekkocsikban és reformszékekben. Szobadiszek, faldiszek, pálmák, továbbá evőeszközök, útazó-kosarak és bőröndök* **igen olcsó árban** kaphatók.

Különös figyelmébe ajánljuk a n. é. vevőközönségnek, hogy minden 5 frtos bevásárlásnál egy 60 cm. hosszu és 40 cm. széles és minden 10 frtos bevásárlásnál egy 70 cm. hosszu és 55 cm. széles **ingyen fényképet** adunk, csupán a keretért kell a nagyobb fényképért 1 frt 50 kr., a kisebb fényképnél 1 forintot fizetni. Minden ráfizetés nélkül kap a vevő 5 frtos vásárlás után egy fényképes melltüt, vagy medailont, vagy nyakkendőtüt. Megjegyezni kivánjuk, hogy a vevők minden legkisebb bevásárlásról is kapnak szelvényt, mely összegyüjtve 5 vagy 10 forint összegig jogosit fényképre.

A nagyérdemü közönség pártfogását kéri

Friss és Társa, korona- és fillér-bazár, Fő-utcza.

Minden 10 forintos bevásárlásnál egy 70 cm. méter magas és 50 cm. széles ingyen **fénykép!!**
Csupán keretért fizetendő 1 forint 50 kr.

5 forintos bevásárlásánál minden ráfizetés nélkül ingyen fényképes melltü vagy medaillon vagy nyakkendőtü.

FÉLIX-FÜRDŐ

(Nagyvárad mellett.)

Kényelmes közlekedés, **vasuton Nagyváradtól** félóra, **kocsin** háromnegyed órai távolban. **Május** és **augusztus hónapokban** naponta **10, vasárnap és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik** Nagyváraddal. Az uj vasuti állomás közvetlenül a fürdő-telep mellett van.

Az európai hirü 49° C. **természetes hévviz** javalva van: **az izületek és izmok csuzos bántalmainál, idült s különösen savós izületi loboknál, csonttörések és ficzamok után visszamaradt vastagodásoknál, köszvénynél és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben.**

Állandó fürdőorvos: Dr. MATULAY KÁROLY.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák **napi ára 1 kor. 60 fill.** és **6 kor.** között váltakozik, **gyógyterem (Coursalon) hirlapokkal, zongora és teke-asztallal. Terászok szép kilátással. Éttermek, sétahelyek** a fürdő telepén és mellette elterülő őserdőben. **Az erdőben jó teke-pálya van.**

Hat **tükörfürdő, család-** és **kádfürdőkön** kivül **mórfürdők** is vannak rendszeresitve.

A régi Félix meder egészen ujonnan lett átalakitva, kényelmes vetkező és **pihenő helyekkel** s mint **eddig ezen rendkivüli gyógyhatásu a régi forrás felett épült fürdő,** meghagyva az **ősrégi szokást, közös fürdésre** használtatik.

Nagyváraddal telefon-összeköttetés. Prospektust kivánatra küld bérmentve

157

a Fürdőkezelőség.

Első nagyváradi

gyári festékraktár,

Nagyvárad,

Nagy-Teleki-utcza 532. szám, saját ház.

A megye legolcsóbb bevásárlási forrása:

1 kg borostyánkő szobapadlólack		— 75
1 kg spiritus	»	1 —
1 kg amerikai	»	1 —
1 kg linoleum	»	1 —

5 féle szinben gyorsan száradó tükörfénynyel és tartósággal birnak.

Száraz és olajbatört festékek minden szinben. Szobafestő és mázoló **ecsetek** jutányos árban, angol kocsilackok (Nobles et Hoare) ugyszinte belföldi kocsi és butor lackok nagy raktára.

Festék különlegességekben nagy választék!

Vidéki megrendeléseket pontosan és lelkiismeretesen teljesit. Árjegyzék kivánatra ingyen.

Tisztelettel

Gallovits I.

Darvassy Károly

czipész,

Nagyvárad, N.-Teleky-utcza 422. sz.

(Weisz Károly-féle ház).

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhivni a mai kor minden igényeit kielégitő **uri** és **női**

czipész-üzletemre,

hol minden e szakmába vágó munkák a leglelkiismeretesebben és mindenkor a m. t. közönséget teljesen kielégitőleg készittetnek.

Mindennemü hibás lábakra a legkényelmesebb czipők állittatnak elő.

Megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendeléseknél egy pár viselt kényelmes czipő felküldése elegendő.

100 Tisztelettel

Darvassy Károly,

czipész.

Horváth János

szücs-mester.

Üzlethelyiség: Nagyvárad, Olaszi, Fő-utcza, Orsolya-zárdával szemben.

Nyári megőrzés végett uti bunda, városi kabát, lábzsákot és szóval mindenféle szőrmeárut, szőnyegeket és függönyöket stb.

Lakás: **Nagy-Magyar-utcza 332. szám** (saját ház).

Mély tisztelettel

Horváth János,

127 szücsmester.

Raktárhelyiség biztositva van tüz ellen 12 ezer koronáig.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydusabb sorsjáték a világon a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

100.000 sorsjegyre 50.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1,000.000 korona.

1 jutalom **600.000**, **1** nyeremény á **400.000**, **2000.000**, **2** á **100.000**, **1** á **90.000**, **80.000**, **70.000**, **2** á **60.000**, **1** á **40.000**, **5** á **30.000**, **1** á **25.000**, **7** á **20.000**, **3** á **15.000**, **31** á **10.000**, **67** á **5000**, **3** á **3000**, **432** á **2000**, **763** á **1000**, **1238** á **500**, **90** á **300**, **31.700** á **200**, **3900** á **170**, **4900** á **130**, **50** á **100**, **3900** á **80**, **2900** á **40**. Összesen

13,160.000 korona, azaz Tizenhárom millió 160.000 korona.

SZERENCSE-NAPTÁR.

Január	Február	Márczius	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	Deczember
K 1 078	P 1 36451	P 1 86576	H 1 24212	S 1 6556	S 1 38200	H 1 40453	C 1 51647	V 1 80641	K 1 88261	P 1 83540	V 1 83953
S 2 26879	S 2 53703	S 2 17769	K 2 48026	C 2 35302	V 2 57285	K 2 64462	P 2 70582	H 2 84752	S 2 91400	S 2 2887	H 2 10453
C 3 51878	V 3 7171 7	V 3 38297	C 3 65664	P 3 52597	H 3 82087	S 3 83393	S 3 83677	K 3 17330	C 3 21625	V 3 32701	K 3 37410
P 4 78828	H 4 83953	H 4 59571	C 4 83493	S 4 74377	K 4 86023	4 92740	V 4 6303	S 4 38179	P 4 39000	H 4 51630	S 4 58722
S 5 82540	K 5 10453	K 5 83183	P 5 95379	V 5 83785	S 5 17703	C 5 23081	H 5 34500	C 5 56307	S 5 64421	K 65900	S 5 79766
V 6 2887	S 6 37410	S 6 89815	S 6 25319	H 6 8451	C 6 38204	S 6 44307	K 6 52501	P 6 81102	V 6 88317	S 6 83602	P 6 84303
H 7 32701	C 7 53722	C 7 19805	V 7 48555	K 7 53353	P 7 58038	V 7 65653	S 7 74309	S 7 85119	H 7 92291	C 7 4040	S 7 10634
K 8 61630	P 8 79766	P 8 38913	H 8 65809	S 8 53079	S 8 83143	H 8 83429	C 8 83709	V 8 17344	K 8 21611	P 8 34489	V 8 38117
S 9 65906	S 9 84303	S 9 60001	K 9 83521	C 9 75916	V 9 86576	Q 9 93411	P 9 6556	H 9 38200	S 9 40453	S 9 51647	H 9 55176
C 10 83602	V 10 10634	V 10 83202	S 10 96623	P 10 83838	H 10 17769	10 24212	S 10 35302	K 10 57285	C 10 64462	V 10 70532	K 10 80641
P 11 4040	H 11 38117	H 11 91382	C 11 978	S 11 8558	K 11 38297	11 48026	V 11 52597	C 11 83087	P 11 83393	H 11 83677	S 11 84752
S 12 34480	K 12 55176	K 12 19824	P 12 26879	V 12 86451	S 12 59571	P 12 65664	H 12 74377	C 12 86023	S 12 92740	K 12 6303	C 12 17330
V 13 51647	S 13 80641	S 13 38959	S 13 51378	H 13 53703	C 13 83183	S 13 83493	C 13 83785	P 13 17703	V 13 23081	K 13 34500	P 13 38179
H 14 70532	C 14 84752	C 14 60043	V 14 65828	K 14 79717	P 14 89315	V 14 95379	S 14 8451	S 14 38204	H 14 44307	C 14 52501	S 14 56307
K 15 83677	P 15 17330	P 15 83261	H 15 83540	S 15 83953	S 15 19805	H 15 25319	C 15 35353	V 15 58038	K 15 65653	P 15 74309	V 15 81102
S 16 6303	S 16 38179	S 16 91400	K 16 2887	C 16 10453	V 16 38913	K 16 48553	P 16 53079	H 16 83143	S 16 83429	S 16 83709	H 16 85119
C 17 34500	V 17 56307	V 17 21625	S 17 32701	P 17 37410	H 17 60001	S 17 65809	S 17 75916	K 17 86576	C 17 93411	V 17 6556	K 17 17344
P 18 52501	H 18 81102	H 18 39000	C 18 51630	S 18 53722	K 18 83202	C 18 83521	V 18 83838	S 18 17769	P 18 24212	H 18 35302	C 18 38200
S 19 74309	K 19 85119	K 19 64421	P 19 65900	V 19 79766	S 19 91382	P 19 96623	H 19 8558	C 19 38297	S 19 48026	K 19 52597	C 19 57285
V 20 83769	S 20 17344	S 20 83347	S 20 83602	H 20 84303	C 20 19824	H 20 978	K 20 36451	P 20 59571	V 20 65664	S 20 74377	P 20 83087
H 21 6556	C 21 38200	C 21 92291	V 21 4040	K 21 10634	P 21 38959	S 21 53703	S 21 83183	H 21 83493	C 21 83785	P 22 8451	S 21 86023
K 22 35302	P 22 57285	P 22 21611	H 22 34480	S 22 38117	S 22 60043	V 22 1 26879	H 22 2 51378	C 22 79617	V 22 89315	K 22 95379	V 22 17703
S 23 52597	S 23 83087	S 23 40453	K 23 51647	C 23 55176	V 23 83261	K 23 2 65828	P 23 83953	H 23 19805	S 23 25319	S 23 35353	H 23 38204
C 24 74377	V 24 86023	V 24 64462	S 24 70532	P 24 80641	H 24 91400	S 24 2 83540	S 24 10453	K 24 38913	C 24 48553	V 24 53079	K 24 58038
P 25 83785	H 25 17703	H 25 83393	C 25 83677	S 25 84752	K 25 21625	C 25 2887	V 25 37410	S 25 60001	P 25 65809	H 25 75916	S 25 83143
S 26 8451	K 26 38204	K 26 92740	S 26 6303	V 26 17330	S 26 39000	P 26 32701	H 26 53722	C 26 83202	S 26 83521	K 26 83838	C 26 86576
V 27 35353	S 27 58038	S 27 23081	K 27 34500	H 27 38179	C 27 64421	S 27 51630	K 27 79766	P 27 91382	V 27 96623	S 27 8558	P 27 17769
H 28 53079	C 28 83143	C 28 44307	V 28 52501	K 28 56307	P 28 83347	V 28 5 65900	S 28 84303	S 28 19824	H 28 978	C 28 36461	S 28 38297
K 29 75916		P 29 65653	H 29 74309	S 29 81102	S 29 92291	H 29 8 83662	C 29 10634	V 29 38959	K 29 26879	P 29 53703	V 29 59571
S 30 83838		S 30 83429	K 30 83709	C 30 85119	V 30 21611	K 30 4040	P 30 38117	H 30 60043	S 30 51378	S 30 79717	H 30 83183
C 31 8558		V 31 93411		P 31 17344		S 31 34480	S 31 55176		C 31 65828		K 31 89315

Mikor van születésnapom? Mindenki kisérelje meg **szerencséjét** a **születésnapjára** feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek **postafordultával** megrendelés esetén nálunk kaphatók, ugy hogy bárki kiválaszthatja saját számát.

Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztályu **eredeti sorsjegyek** tervszerü betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) forint **—.75** vagyis **1.50** korona — egy negyed (1/4) forint **1.50** vagyis **3.—** korona
egy fél (1/2) » **3.—** » **6.—** » — egy egész (1/1) » **6.—** » **12.—** »

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy az összegnek postautalványon való előzetes **beküldése** ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet dijtalanul. Megbizásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi május hó 5-ig

közvetlenül hozzánk beküldeni.

FIÓKOK:

V., Váczi-körut 4. sz.
Muzeum-körut 11. sz.
Erzsébet-körut 54. sz.

TÖRÖK A. és T^SA

bankháza,

Budapest, VI., Teréz-körut 46 a.

Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt hat millió koronánál többet.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához ..... darab eredeti osztálysor-jegyet a hivatalos tervezettel együtt.

Az ..... korona összeg { **utánveendő** / **postautalványnyal küldöm** / **mellékelve bankjegyekben (bélyegekben)** } A nem tetsző törlendő

Pontos czim: .....

Eladó szőlőkaró.

A nagyváradi vasuti állomáshoz 1 óra járásnyira, Hornyánszky ur erdeje mellett, a váradi hegygyel határos »Petrezselyem« oldalon, 50,000 drb hasitott

tölgyfa szőlőkaró

eladó. Értekezhetni a helyszinen levő megbizottakkal mindennap.

Ugyanott ***hasáb*** és ***galyfa*** is jutányos áron eladó. 165

ALKALMI VÉTEL.

Figyelem!

Flegman Ármin áruháza

Nagyvárad, Bémer-tér, értesiti a n. é. közönséget, hogy tulhalmozott raktára miatt **szines selymeket, napernyőket** és **selyem blousokat** mélyen reducált árban kiárusit. Mindenki saját érdeke e tényről meggyőződést szerezni. — Minden más raktáron levő czikkek nevezetesen gyönyörü franczia batistok, a legujabb fekete és szines ruhakelmék, különlegességek batist-blousok és divatövekben, valamint női fehérnemü, vászon- és asztalnemüek ösmert »szolid szabott árakban« kaphatók.

Beczkay Lajos

Nagyvárad,

Szent László-tér

«A menyasszonyhoz.»

Napernyők-

és

blouzokból

óriási választék feltünő olcsó árban.

Függönyök, ágyteritők, mosókelmék,

szövetek, harisnyák, nyakkendők.

Elismert legjobb minőségü

férfi- és női kész fehérnemükből

nagy választék, jó áruk legolcsóbb árak mellett.

A legujabb

női felöltők

és remek szép tavaszi ruhakelmék

már megérkeztek

SPITZER TESTVÉREK divatáru-házába,

melyek meglepő olcsó áraik és remek szép minőségükért

általános feltünést keltenek.

Kivételes olcsóság!

Elegáns legujabb tavaszi ruha — — — **2** forin
Divatos finom fekete ruha — — — — **3** forin
Tavaszi legujabb angol ruha — — — **4** forin

Finom Mohair női ruhára 1 frt.	Finom Luster női ruhára 1 frt 20 kr.	Finom camgarn női ruhára 1 frt 50 kr.	Selyem kelme **menyasszonynak** 75 kr.	Fekete legfinomabb divatkelmék 1 frt 20 kr.
Kitünő jó kartonok 20 kr.	Finom angol mosó kelmék 35 kr.	**Női felöltők**	Legujabb női blous 1 frt 20 kr.	Blous selymek 1 frt 20 kr.
Remek napernyők 2—5 frtig.	Remek szép **tavaszi kabátok** 5, 6, 8 frt Legfin. tavaszi kabátok (selyem bélés) 10, 12, 15 frt Elegáns divatos tavaszi **gallérok** 6, 8, 10 frt Igen csinos leányka **kabátka** 5, 6, 7 frt Legujabb **női paletot** 10, 12, 16 frt **Legujabb függönyök 1 frt 20 kr.** **Agyteritők 2 frt.**			**Hölgy-esernyők** legujabb 2 frt.
Hölgy vászon női ingekre 6 frt.	Hölgy-shiffon női fehérnemüre 6 frt.	**Szőnyegek** 20 krtól 2 frtig.	Uri-vászon lábravalóra 8 frt.	Uri-siffon ingekre 9 frt 50 kr.
Magyar vászon lepedőkre 5 frt.	Magyar siffon ágynemüre 7 frt.	*Paplanok* 1.60 2.50 3 frt.	Matraczok 5, 7 és 10 forint.	Uri-ingek legjobb minőségü 1 frt 60 kr.

Menyasszonyi kelengye legkedvezőbb bevásárlási helye. Teljes kelengye már 100 forinttól kezdve a legfinomabbig.

A KI AKAR

legujabb divatu női ruhaszöveteket, delain, karton, vászon, chiffon és mindennemü női divatáru czikket

olcsón és jól vásárolni,

az látogassa meg az *»Amerikai áruházat«* FŐ-UTCZA, BAZÁR- (SZINHÁZI)-ÉPÜLET — minden vevő a ki 10 forintért (habár részletekben is) vásárol, egy

életnagyságu fénykép

nagyobbitást papir kerettel ellátva *1* forint *50* krajczárért kap.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.